

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

MUNKATERVÉNEK IRÁNYVONALAI

1970

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

1970. ÉVI

BESZÁMOLÓ JELENTÉSE

Budapest, 1971

Kézirat gyanánt!

Alak A/4 - Terjedelem : 6,8 (A/5) iv

Megjelenés: 1971 - Példányszám: 200

Felelős kiadó dr.Rejtő István. - Kiadja:

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

Bp., V. Akadémia u.2.

Készült az MTA Könyvtára házi sokszorosító részlegében.

T A R T A L O M J E G Y Z É K

lapszám

Bevezetés, összefoglaló értékelés	1
Gazdálkodás	4
Bérezés, személyzeti munka	5
Politikai-társadalmi szervek	7
Állománygyarapítás	8
Résztételünk az országos állománygyarapítási együtt- működésben	11
Kiadványcsere-tevékenység	12
Feldolgozás	14
Raktározás	16
Állományvédelem, köttetés	18
Olvasóforgalom, használat	19
Tudományos tájékoztatás, bibliográfia, kiadványok . .	20
Technikai szolgáltatások	22
Hálózati és módszertani munka	23
Akadémiai Levéltár	24

Adatok és táblázatok

Költségvetés, felújítás	31
Beruházás	32
Létszám, személyi változások	33
Végzettség, szakképzettség	33
Besorolás, bérezés	34
Kitüntetés, jutalmazás	34
Segély, előleg	34
Munkatársaink publikációi	35
Munkatársaink közreműködése testületek tevékenységében	42
Külföldi kiküldetések, tanulmányutak	44
Állomány, gyarapodás	45
Juttatás más könyvtáraknak	46
Restaurálás, köttetés	46
Feldolgozás, katalógusépités	47
Nemzetközi kiadványcsere (cserekapcsolatok)	48
Nemzetközi kiadványcsere (kiadványcsere-forgalom) . .	49

	lapszám
Könyvtárhasználat (használók száma, megoszlása) . . .	49
Könyvtárhasználat (alkalmak, dokumentumok)	50
Könyvtárhasználat (könyvtárközi kölcsönzés)	51
Fototechnikai és reprográfiai szolgáltatások	51
Bibliográfia, dokumentáció	52
Könyvtárunk kiadványai	53
Külföldi kutatók és látogatók	54
Az akadémiai könyvtári hálózat	55

A Z 1 9 7 0 . É V I M U N K A T E R V I R Á N Y V O N A L A I

(T e r v e z e t)

1970. évi tervezésünk alapjául az általában reális tervezést tükröző 1969. évi teljesítményeket tekintjük, ezekhez hozzászámítva a múlt évi építkezési és átrendezési munkák miatt kényszerű elmaradásokat.

Munkatervünk irányvonalait épp ezért nem valamennyi - külön-külön egyaránt fontos - könyvtári tevékenység részletezése jegyében, hanem csupán a valamilyen szempontból kiemelési igénylő feladatcsoportokra kiterjedően körvonalaztuk.

Jelentőség tekintetében egyik legfontosabb feladatunk továbbra is

r a k t á r h e l y z e t ü n k

megjavítása. El kell érünk, hogy Ujpesti rakparti pótraktárunk légállapota megfeleljen a könyvhigiéniái követelményeknek, és a helyiség mind a célszerű raktározási, mind pedig az ott végzendő helyszíni munkákra (válogatás, rendezés, jegyzékelés stb.) alkalmassá váljék.

Pótraktárunk ilyen értelmű rendbehozatalával egyes állománytestek bizonyos mérvű célszerű mozgatásának is együtt kell járnia. Ennek keretében elsősorban

- a) a kurrens dokumentumanyagok legalább két évre szóló székházbeli elhelyezésére,
- b) a gyűjtőkörünkön kívül eső, nem gyarapodó állományrészek pótraktárban történő tárolására,
- c) a rekatalogizálás újbóli megindítása esetén a rekatalogizálandó könyvek ugyancsak pótraktárbeli elhelyezésére és az ezzel kapcsolatos munkálatok helyszíni lebonyolítására

gondolunk.

K a t a l ó g u s a i n k

természetszerű, de egyszersmind nagy problémát is okozó növekedése a másik, alapos körületekintéssel kidolgozandó és lehetőleg mielőbbi megoldást kívánó feladatunk. E tekintetben a katalógustér horizontális és vertikális irányú növelésétől kezdve egészen egyes katalógusfajták más, korszerű technikájú és kevésbé hely-

igényes előállítási módjáig sokféle lehetőséget kell még mérlegelnünk. Az 1970. végéig kialakítandó átrendezési koncepció két sarkpontja: egyrészt elhárítani a telítődés máris mutaközlő veszélyét, másrészt nem csökkenteni, hanem éppenséggel fokozni az állományfeltárás célszerűségét és hatékonyságát.

Az év folyamán, az 5/1969., továbbá az 5/1970. számú Elnökségi határozat értelmében, folytatjuk

a c s e r e k a p c s o l a t o k

felülvizsgálatát, ide értve a vonatkozó adminisztratív teendőkön kívül a kardex-nyilvántartás teljes kontrollját is.

D u p l u m - k i a j á n l á s u n k

1969.-ben - munkaerőproblémák miatt - átmenetileg szünetelt. Ezt a több tekintetben fontos, folyamatosságot igénylő tevékenységet az érintett osztály létszámának helyreálltával - esetleg célszerű munkaszervezeti módosítást is alkalmazva - folytatnunk kell.

T á j é k o z t a t á s i - b i b l i o g r á f i a i

munkánkban fel kell készülnünk a szervezetében és programjában megújított Akadémia testületei, szervei és intézményei részéről várható igénynövekedésre; biztosítanunk kell a tudományszervezési tématerületen gyorsinformációs szolgáltatásunk továbbfejlesztését. Be kell fejeznünk az "Akadémikusok névmutatója" szerkesztésének munkáját; folyamatosan el kell végeznünk az "Adattár" összeállításával kapcsolatosan ránk háruló feladatokat. "Tudományszervezési Tájékoztató" c. periodikus kiadványunk példányszámának emelése érdekében tárgyalásokat kell folytatnunk a kiadóvállalattal, piackutatásra is kiterjedő előkészítés céljából.

H á l ó z a t i k ö z p o n t i

tevékenységünk előterében tartalmi vonatkozásban az állománygyarapítási (főként folyóiratbeszerzési) kooperáció fejlesztése áll. Ennek érdekében, megfelelő előkészítés és kísérletek végzése után, a xerox-másolási technika igénybe vételére is gondolunk. Szervezeti vonatkozásban - természetesen ugyancsak a módszertani munka tartalmára, nem utolsósorban éppen az említett kooperációra irányulóan - a Hálózati Tanács folyamatos, hatékony működését kell biztosítanunk.

R e p r o g r á f i a i s z o l g á l a t u n k

működtetésének - a folyamatos munka technikai feltételeinek biztosítása mellett - fő tendenciája az, hogy e szolgáltatásaink fokozottabban kapcsolódjanak Könyvtárunk állományának használatához. Emellett kapacitásunkat főként akadémiai és könyvtári igények kielégítésére (többek közt a folyóiratbeszerzési kooperáció technikai elősegítésére is) koncentráljuk.

M i k r o f i l m t e c h n i k a i

tevékenységünket - a másolási igények xerox útján történő kielégítése révén - mint már 1969.-ben is, úgy ebben az évben is elsősorban az állománypótlási és állományvédelmi mikrofilmezésekre összpontosítjuk. Ezen belül a hiánypótlások növelését és az 1969. évi állományvédelmi mikrofilmezés tekintélyes mennyiségi szintjének megtartását tervezzük.

K i a d v á n y a i n k

rendszeres házi előállításának lehetősége - az 1969.-ben végzett kísérletek alapján, s azok tapasztalatainak felhasználásával - ez évtől kezdődően máris fennáll. Ez a lehetőségünk, gépi berendezésünk célszerű kiegészítésével, mind az előállítás technológiáját, mind a kiadványok külsejét kedvezően érintve, az év folyamán még előrelathatóan bővülni fog. Múlt évi elmaradásunkat is tartalmazó 1970. évi kiadványtervünket - miután a külső előállítatásból származott sokféle nehézséget kiküszöböltük - teljesíteni fogjuk.

Könyvtárunk nem egy tekintetben sajátos feladatköréből adódik, hogy egyes tényezők és mutatók, amelyeket a könyvtárügy területén általában a teljesítmények értékelési alapjául tekintenek, (pl. olvasók száma, olvasói és kötetforgalom, dokumentumok forgási sebessége, használati szóródás stb.) nálunk nem vagy nem azonos súllyal jönnek számításba, mint más általános tudományos könyvtáraknál. Ez a különбözőség azonban nem jelenti azt, hogy a könyvtárhasználatban, annak elsősorban hagyományos formáinál, a mennyiségi tényezők teljesen háttérbe szorulhatnának. - Bizonyos mérvű és jellegű

á l l o m á n y p r o p a g a n d a

indokolt és szükséges Könyvtárunkban is. Régebben alkalmaztunk is ilyen irányú eljárásokat és módszereket (gyors tájékoztató jegyzék, kiadványainkban elhelyezett röplapok, nyomtatott prospektus,

továbbá a reprezentatív kiállítású, könyvtárpropaganda célját is szolgáló ú.n. képes könyv), az utóbbi években azonban mindezek - részben objektív okokból - elmaradtak.

1970.-ben, többek közt házi sokszorosítási lehetőségeink révén is, mód van arra, hogy a mi viszonyaink között sem felesleges propagandatevékenységet - egyrészt régebben már bevált, másrészt új módszerekkel - folytassuk.

...oooOooo...

Bevezetés, összefoglaló értékelés

Könyvtárunk 1970.évi munkája nagyjából a munkaterv irányvonalaiiban rögzített keretek között alakult. Természetesen azt, hogy egyik vagy másik területen mit sikerült terveinkből megvalósítani, az adott feladat jellege, a rendelkezésre álló anyagiak és munkaerő-keretek konkrét mérlegelésén alapuló döntések határozták meg.

Munkatervünk első feladatkomplexusát, r a k t á r - h e l y z e t ü n k m e g j a v i t á s á t tekintve előkészítő és tervező tevékenységünk meglehetősen széleskörűnek mondható. Mindenekelőtt arról számolunk be, hogy műszaki szakértők bevonásával olyan tervezetet készítettünk, mely előregyártott elemekből, több lépcsőben és rövid idő alatt elkészíthető pótraktár építésére vonatkozott. Az előregyártott elemekből épített pótraktárnak kettős funkciója lehetne: nemcsak saját raktározási problémáinkat oldaná meg, hanem az akadémiai intézeti könyvtárak letéti-raktári szerepét is betölthetné.

A külső raktári rendszerre vonatkozó elképzeléseink tovább konkretizálódtak az óbudai lakótelepen megépítendő új akadémiai létesítmény tervezésében. Ebben az épület-együttesben helyeznénk el az Akadémiai Levéltáron kívül könyvkötészetünket és sokszorosító részlegünket, de természetesen tekintélyes területet kapnánk raktározási célokra is.

Ezeknek -- az elsősorban raktári megoldásokat kereső - koncepcióknak kialakításával egyidejűleg a főtitkár elvtárs felkérésére elemzést és tervezetet készítettünk a Könyvtár székházon belüli elhelyezkedésének vizsgálatához. Kiindulva abból, hogy a Könyvtárnak, mint szolgáltató in-

tézménynek akadémiai és olvasói érdekből a székházban vagy annak közelében kell maradnia, az elhelyezés megoldására több variációt dolgoztunk ki. Ezek az akadémiai bérház vagy a székház III.emeletének igénybevétele, illetőleg az e területek alatt építendő mélyraktárak tervére támaszkodnak. A székház III.emeletének felhasználását sajnos az év utolsó hónapjaiban az a feladat tette aktuálissá, hogy elő kellett készíteni keleti könyvtárunk földszinti raktárának kiürítését és az ott tárolt könyvanyagnak a III.emeleten történő elhelyezését. Ezzel együttjárt a III.emelet alapos műszaki vizsgálata, mely átnyult az 1971-es esztendőre is.

A k ü l s ő r a k t á r o z á s i r e n d s z e r gondolatának egyre gyakoribb megjelenése fontos új motívumokkal jelentkezett munkánkban. E megfontolások eredménye az állományrészek használatának mérése, illetve a modern könyvanyag kettős raktározási rendszerének kialakítása, mely eleve kiemeli az előreláthatólag kevésbé keresett, így külső raktári elhelyezésre szánt műveket.

1970.évi munkatervünk irányvonalai között szerepelt a k a t a l ó g u s a i n k e l h e l y e z é s é - v e l kapcsolatos probléma vizsgálata. Mivel a gépesítés jogosultsága és célszerűsége a könyvtári feldolgozó munkában pillanatnyilag legalábbis kétes, s a kisebb helyet elfoglaló kötetkatalógusokra való áttérést technikailag nem tudjuk megoldani, arra a megállapodásra jutottunk, hogy a növekedés gondjait katalógusaink térbeli növelésével, újabb fiókok vertikális beépítésével fogjuk célszerűen megoldani.

Az 1969-ben megkezdett c s e r e r e v i z i ó mérlege 1970 elején került az Akadémia elnöksége elé. E beszámolót az elnökség elfogadta. Vonatkozó határozata az 5/1969.sz.elnökségi utasítás szellemében megkezdett munka folytatására szólította fel a Könyvtárat, valamint a ki-

adványcsere-tevékenység érdemi fejlesztésére hívta fel figyelmünket. Mint azt a kiadványcsere-tevékenység statisztikai adatai is mutatják, igen jól működő szerzeményezési-csere bizottságunk gondos mérlegelése alapján újabb kapcsolatokat csak a gyűjtőköri előírások figyelembevételével létesítettünk. A revíziós tevékenység 1970-re is természetyszerűleg áthúzódó folyamatában folytattuk az értéktelen kapcsolatok felszámolását. Nagy jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a könyvcsere és a folyóiratcsere az állománygyarapítással közvetlenül foglalkozó munkakollektívák hatáskörébe került, s így jobban szolgálhatja állományunk tervszerű gyarapítását.

Könyvtárunk tudományos munkájának hatékonyságát nagymértékben emelte, hogy **k i a d v á n y a i n k h á z i e l ő á l l í t á s á b a n** jelentősen előbbre jutottunk. Sokszorosító részlegünk egy nagyobb teljesítményű nyomógép beállításával alkalmassá vált arra, hogy terjedelmes kiadványokat nagy példányszámban is előállítson.

R e p r o g r á f i a i s z o l g á l a t u n k fejlődése ugyancsak nagymértékű volt, amit a második automata gép működtetése tett lehetővé. Sajnos, az erősen igénybevett gépek az év folyamán többször is meghibásodtak, s a javíttatás, a megfelelő szerviz biztosítása súlyos gondokat okozott. Xerox szolgáltatásunk általános elemzéséből és a gépek állapotából arra a következtetésre jutottunk, hogy az igénybevételt a drága -- és a gépparkot erősen kihasználó -- sokszorosításról a tudományos célokat szolgáló egyedi másolás irányába kell terelni.

O l v a s ó f o r g a l m u n k némi csökkenése vagy legalábbis stagnálása arra int, hogy állományunk propagálásában nem használtunk ki minden lehetőséget. Éppen ebből a megfontolásból készítettük elő az év folyamán az új gyarapodási jegyzék -- a korábbihoz képest némileg bővített -- új sorozatának megindítását; az elkészült első szám megjelenése ez év elejére huzódik át.

Akadémiánk átszervezése K ö n y v t á r u n k s z e r-
v e z e t i k a p c s o l a t a i t is megváltoztatta.
A Könyvtár közvetlen irányítását és felügyeletét 1970.ju-
nius hó 1-től a Társadalomtudományi Főosztály látja el. A
Könyvtár szervezetében működő Akadémiai Levéltár, reprog-
ráfia és xerox, valamint a központi hálózati és módszerta-
ni feladatok ellátása -- ugyancsak a Társadalomtudományi
Főosztály felügyelete alatt -- tárcaszinten történik. A
korábbi Könyvtári Elnökségi Bizottságot tudományos taná-
csi jelleggel és hatáskörrel működő szakmai tanácsadó tes-
tületté szervezték át. A bizottság 1970.szeptember 28-án
tartotta első ülését, melyen az Akadémiai Könyvtár elhe-
lyezésének kérdéseit tárgyalta meg.

Gazdálkodás

A Könyvtár alapokmány szerinti k ö l t s é g v e t é-
s i e l ő i r á n y z a t a 10.020.000 Ft volt, ez az e-
lőirányzat a bővülő feladatok teljesítéséhez, szolgáltatá-
saink zavartalan ellátásához nem volt elegendő. Így a pót-
hitelek mulhatatlanul szükségessé váltak. Az Akadémia ve-
zető pénzügyi szervei -- a költségvetési és beruházási elő-
irányzatok mellett -- biztosították számunkra a kért póthi-
teleket is.

- A p ó t h i t e l e k célja az volt, hogy
- a könyvbeszerzési és a külföldi folyóiratok előfizetési,
illetőleg beszerzési tételénél mutatkozó előirányzati hi-
ányt megszüntessük, továbbá, hogy
 - az előirányzatból nem fedezhető kéziratos hagyatékot
megvásárolhassuk;
 - az előirányzat a Reprográfiai Szolgálat import és belföl-
di nyersanyagának beszerzési költségeit csak bizonyos
mértékben biztosította, ezért ennél a tételnél is pót-
hitelre volt szükség;

- a könyvtári kiadványok nyomdaköltségének egy része póthitelt igényelt;
- egy nagyobb könyvtári egységet befogadó könyvraktár átköltöztetését ugyancsak póthitelből tudtuk realizálni;
- póthitelt formájában kapta meg a Könyvtár az építési és egyéb felújítási szükségletek fedezetét is.

Ezekkel a póthitelekkel költségvetésünk 11.841.900 Ft-ra módosult. A költségvetési, beruházási és felújítási hitelkeretek előirányzatának és felhasználásának számszerű alakulásáról a vonatkozó táblázatok nyujtanak részletes áttekintést.

Bérezés, személyzeti munka

Személyzeti munkánk homlokterében 1970 folyamán az a törekvés állt, hogy a Könyvtár személyi állományát lehetőleg ne fejlesszük tovább. Ennek érdekében a b e l s ő h e l y e t t e s i t é s bevezetésére tettünk kísérletet. Ennek alapgondolata az volt, hogy a tartósan távollevő dolgozókat /gyermekgondozás, tartós külföldi kiküldetés stb./ a munkarend és munkamódszer jobb megszervezésével részben munkaidőben, de főként munkaidőn kívül az érintett részleg munkatársai helyettesítették. Egy vagy több munkatárs látta el ily módon a távollevő feladatait, s annak béréből a végzett munka arányában részesült. E bérkiegészítést természetesen csak a helyettesítés időtartama alatt folyósítottuk, s a távollevő bérének fennmaradó része megtakarításként a Könyvtár jutalomalapját növelte. E kísérlet sok vitát eredményezett; egyes esetekben jól bevált, más esetekben nem, s ez utóbbi helyeken természetesen meg is szüntettük.

Ugyancsak az év folyamán mértük fel munkatársaink n y e l v p ó t l é k - helyzetét, illetve a nyelvtudás mértékét és használati fokát. Ennek során a következő irányelveket alakítottuk ki:

- a jövőben továbbra is fenn kívánjuk tartani a nyelvpótlékok rendszerét, mint olyant, amely a könyvtári munka számára hasznos nyelvismeretek megszerzésére ösztönöz;

- a jövőben a nyelvpótlékok odaitélésénél tekintettel kell lenni a pótlékokkal már jutalmazott nyelvek megoszlására, illetve a hiány-nyelvek /finn-ugor nyelvek, kis szláv-nyelvek/ pótlékkal való jutalmazására;
- általában két nyelvpótléknál többet senki se kapjon, mert a pótlékok korlátlan növelése a bérarányok megbontásához vezetne ;
- a nyelvpótlékok odaitélésénél fokozott figyelmet kell fordítani a használat szempontjára. Ezzel kapcsolatban felmerült a nyelvi referatura rendszere is, mely a szakreferensi rendszer egy formája lehetne;
- munkatársainkat szükség esetén határozottabban kell ösztönözni a nyelvtanulásra;
- külföldi kiküldetéseket, ösztöndíjakat kapcsoljunk össze a nyelvtudás fokozásának vagy tökéletesítésének célkitűzésével, illetve az e téren elért eredmények jutalmazása ilyen kiküldésekkel is realizálható.

Munkatársaink tudományos törekvéseinek támogatására a könyvtár k u t a t ó i d ő - k e d v e z m é n y t biztosított, 1970-ben 28 munkatársunknak volt kutatónapja.

Annak érdekében, hogy a Könyvtárba kerülő új, főként f i a t a l m u n k a t á r s a k tevékenységünk egészét megismerhessék, megszerveztük, hogy új munkatársaink végiglátogassák a Könyvtár egyes osztályait, megismerkedjenek az osztályok munkájával. A nem könyvtárosi végzettségű új munkatársak egy teljes hónapot töltöttek a Feldolgozó Osztályon annak érdekében, hogy a címléírás és osztályozás alapjait elsajátítsák.

A nyelvtudás fokozása és aktívabbá tétele érdekében évenként két három munkatársunk számára lehetővé tesszük a szervezett i n t e n z i v n y e l v t a n f o l y a m o k o n való részvételt. E nyelvtanfolyamok egyrészt jelentősen elmélyítik a nyelvismeretet, másrészt a nyelvvizsga letételét készítik elő.

Politikai-társadalmi szervek

MSzMP a l a p s z e r v e z e t ü n k igyekezett figyelemmel kísélni mind az igazgatás, mind a Könyvtár különböző osztályainak munkáját. Az állami vezetéssel való együttműködést és egyben a pártszervezet ellenőrzését jelentette az, hogy a párttitkár rendszeresen részt vett az igazgatósági üléseken, a kialakult vitákban elmondta véleményét, és igyekezett hozzájárulni az adott feladatok megoldásához. Pártszervezetünk munkatervében több osztály meglátogatása szerepelt. A pártvezetőség a következő osztályokon tett látogatást: Nemzetközi Kapcsolatok Csoportja, Hálózati Csoport, Gazdasági Osztály. E látogatások alkalmával megbeszéltük az egyes munkaterületek kérdéseit, feladatait, munkaszervezeti, bér- és személyzeti kérdéseit, közölve egyúttal a pártszervezet és más osztályok dolgozóinak észrevételeit a kérdéses részleg munkáját illetően. Megbeszéléseik hasznosnak bizonyultak, ezért a jövőben is folytatni kívánjuk ezeket.

Az év folyamán több ízben kérte fel az igazgatóság a pártvezetőséget arra, hogy a S z a k s z e r v e z e t i B i z o t t s á g g a l együtt a Könyvtár egészét érintő ügyekben dolgozzon ki állásfoglalásokat, megoldási javaslatokat. Így 1970-ben került sor a nyelvpótlékok rendezésére irányuló javaslat kidolgozására és a törzsgárda tagság megindításának kezdeményezésére. A pártszervezet és a Szakszervezeti Bizottság kidolgozta és az igazgatóság elé terjesztette a törzsgárda mozgalom szabályait, igyekeztve e mozgalom kereteit eleven és a Könyvtár céljait segítő tartalommal megtölteni. Természetesen a pártvezetőség és az SzB hallatta véleményét a jutalmazásokat és béremeléseket kialakító megbeszéléseken is.

Szakszervezeti Bizottságunk a társadalmi feladatok ellátásában a korábban kialakult szintet tartotta, és a rendelkezésre álló eszközöket igyekezett a körülményekhez képest a legjobban felhasználni. A tagdíjbevételből 66 %-ot szociális célra fordítottak, ezen belül a családos dolgozók gyermekei részére juttatott üdülési hozzájárulás volt a legnagyobb jelentőségű.

A segélyre szoruló dolgozókat szakszervezeti segéllyel támogattuk és az SzB döntött a hivatali segélykeret odaitélésében is.

Ebben az évben megalakult KISz a l a p s z e r v e z e t ü n k programjában különböző ünnepségeken való részvétel, a Lenin évfordulóról való megemlékezés /kiállítás a Könyvtár előcsarnokában/, kommunista vasárnap az árvizkárosultak javára, az olvasóterem könyveinek portalanítása, különféle párt- és állami rendezvényeken való részvétel szerepelt. Jelentős megmozdulása volt az Ifjúsági Takarékbetét Mozgalom megindítása is. Decemberi mikulás-ünnepségünket ugyancsak KISz-szervezetünk tagsága rendezte meg.

Állománygyarapítás

Az 1970-es esztendő volt az első, melyben kiadványcseretevékenységünk átszervezése következtében f o l y ó i r a t á l l o m á n y u n k g y a r a p í t á s á t teljes egészében a Folyóiratcsoport vette át. Az átszervezés intencióinak szellemében nagymértékben megnőtt az a munka, mely a rendelések lebonyolítása vonatkozásában elsősorban adminisztratív jellegűnek látszik ugyan, de a teljesség, a gyarapítás biztonsága érdekében rendkívül fontos. Így a rendszeres reklamálás, a rendelések precizizozása /évfolyamról kötetekre való áttérés/ eredményeként az év folyamán lényegesen kevesebb volt a vásárolt folyóirat-anyag szállításával, számlázásával kapcsolatos vitás kérdés. Elvégeztük a beérkezett számlák ellenőrzését, s e munka eredményeként részletes jegyzék készült a KULTURA számára, melyben felsoroltuk a szállítással, rossz számlázással kapcsolatos kifogásainkat. Az év folyamán számos vitás reklamációt lezártunk. Amennyiben a KULTURÁ-nál, illetve az Akadémiai Kiadónál elkallódott példányok utólagos beszerzésére nem volt remény, a hiányzó számokat ill. köteteket könyvtárközi kölcsön-

zésben szereztük meg és xerox-másolatokat készítettünk róluk. Az év folyamán új gyarapodásunk 159 folyóirat, ill. sorozat volt, melyet állományunkba iktattunk. A könyvtárba beáramló új folyóiratok és sorozatok cseréjének beindításáról, levélben érkező csereajánlatokról Szerzeményezési Bizottságunk döntött, mely hetente tartotta megbeszéléseit.

A m o d e r n k ö n y v e k állománygyarapítását kedvezőtlenül befolyásolta az a körülmény, hogy a költségvetési beszerzési keret összege ugyyszólván az év végéig bizonytalan maradt. Mivel a póthitel engedélyezése csak az év legvégén történt meg, könyvrendeléseinket nem tudtuk folyamatosan elküldeni. Így 1970 májusa után csupán a legsürgősebb rendeléseket volt módunkban továbbítani. A vétel útján beszerzett művek száma ily módon természetesen visszaesett az 1969-ben vásárolt 3.237 kötetrel szemben 1970-ben 2.765 kötetre. E csökkenés nemcsak anyagi források csökkenésének, hanem a külföldi és belföldi könyvárak emelkedésének is következménye. A 14.5 %-os visszaesés jól tükrözi e két tényező /9 %-os keretcsökkenés + globálisan 5.5 %-os áremelkedés/ együttes hatását.

Devizafelhasználásunk nyugati könyvrendelésekre 1966. óta állandó. Az ehhez szükséges költségvetési forintfedezetet -- néha sok nehézség árán -- eddig sikerült megkapni. Ez az összeg azonban távolról sem elegendő ahhoz, hogy az 1966. évi beszerzés szintjén maradhassunk, mert a külföldi könyvárak gyors tempóban emelkednek, és a könyvtermés volumene is egyre nő. Az azonos devizaösszeg terhére feladható rendelések rohamosan csökkenő száma jellemző a könyvárak emelkedésére:

1966-ban	2.120 db	rendelés
1970-ben	1.691 "	"

Némi csökkenés tapasztalható a köteleespéldányokból történő gyarapodásunkban is, ami a válogatás szűkebbre szabott szempontjainak következménye. Az állományba vett cserepéldányok számának növekedése részben azzal magyarázható, hogy 1970-ben nagyobb arányú volt a kért csereanyag beérkezése. Az év folyamán mind a küldő, mind a bekérő oldalon sikerült felszámolni e restanciák legsúlyosabb részét. Az év eredményei közé tarto-

zik a Bodleianával, a New York Public Libraryval, Library of Congress-el, a Bibliothèque Nationallal, a Lengyel Akadémiai Csereközponttal való kapcsolataink javítása, ill. e cserekapcsolatoknak állományfejlesztésünkben való előnyösebb felhasználásához bizonyos feltételek biztosítása. A továbbiakban kapcsolataink folytatólagos revíziójára, értékelésére, a gyűjtőkörüi szempontok céltudatosabb alkalmazására kell törekedni.

Valószínűleg a gyűjtőkörüi szempontok következetesebb alkalmazása és a folyamatos csererevizió eredményeképpen jelentős csökkenés mutatkozik könyvbeszerzésünkben a természettudomány és az alkalmazott tudományok szakterületén. A többi tudományágban gyarapodásunkat figyelemre méltó stabilitás jellemzi.

K e l e t i g y ű j t e m é n y ű n k állománygyarapítása a jelenlegi igényeket egyre jobban kielégíti. Ennek oka az emelkedő könyvárak ellenére az, hogy az orientalisztikai irodalom vonatkozásában az elmúlt 10 esztendőben figyelmünket elsősorban az alapvető hiányok pótlására fordítottuk. A pótlások nagy hulláma most lezárult, az igények jelentkezése a normális mederbe terelődött. További feladatunk e téren a gyűjtőkör folyamatos gondozása és igazítása, a beérkező anyag átfogóbb elemzése.

K é z i r a t g y ű j t e m é n y ű n k ezévi legjelentősebb gyarapodását a Szabó Lőrinc hagyaték képviseli, amit pénzügyminisztériumi hitelből vásároltunk meg. Lebonyolódott az évek óta huzódó, szintén póthitelből vásárolt Forbáth-hagyaték átvétele. Megvásároltuk Gyóni Mátyás, Kossányi Béla, Schoen Arnold hagyatékát, Pataki János Eger vára művelődés- és gazdaságtörténeti okmánytárára vonatkozó iratait, Méray-Horváth Károly hagyatékát; akadémiai póthitelből megszereztük Juhász Géza hagyatékának a Csokonai kritikai kiadásra vonatkozó részét. Kisebb beszerzéseink közül megemlítendő Sajó Géza: A magyar filozófia történetének bibliográfiája, Móricz Zsigmond -, Kodolányi János -, Weöres Sándor - levelek, Marczali Henrik levelezése, Wigner Jenő levelei stb. Kiegészült a korábban birtokunkba került Gyulai Zoltán és Zalka Máté hagyaték.

A r é g i k ö n y v e k g y ű j t e m é n y e ugyancsak értékes anyaggal gyarapodott, kiemelkedő tételek: Iohannes de Tambaco: Consolationes theologiae. Basel 1492, /Hain 15237/, Luther: Der kleine Catechismus. Lőcse, 1686. Nagyszombati kalendarium 1600. /Tőredék./ Szent Biblia. Amsterdam 1685, M.Kis Miklós. Petzval Ottó: Felsőbb mennyiségtan. Pest 1850.

M i k r o f i l m - á l l o m á n y u n k értékes gyarapodását jelentik a vidéki kéziratok mikrofilmjei. Modern gyűjteményeink állománykiegészítését szolgálták a külföldről könyvtárközi kölcsönzésben megszerzett könyvekről, folyóiratokról készített mikrofilmfelvételek /kb. 24.000 felvétel/. Külföldi mikrofilmvásárlásaink a tudományos kutatás igényeihez igazodtak, s elsősorban olyan, Könyvtárunk gyűjtőkörébe tartozó kéziratok és régi könyvek mikrofilmjeit szereztük meg, melyekre a jelenleg folyó kutatómunkához volt szükség. Mivel az utóbbi években a külföldi mikrofilmek ára jelentősen emelkedett, az 1970.évi vásárlások kifizetéséhez fel kellett emelnünk a korábbi években szokásos kereteket. Kéziratok mikrofilmjeit szereztük be Firenze, Parma, Marburg Lahn, Berlin, Oslo, Leiden, Bécs könyvtáraiból. Régi könyvek mikrofilmjei érkeztek Padovából, Párizsból, Rómából. Jelentős keretek között mozgott mikrofilmcserénk is. Moszkvából gazdaságtörténeti kiadványok mikrofilmjeit, Szlovákiából régi magyar nyomtatványok mikrofilmjeit kaptuk meg: Pozsony, Lőcse, Nagyszombat, Turócszentmárton könyvtáraiban őrzött 56 mű filmjét vettük állományba.

Részvételünk az országos állománygyarapítási együttműködésben

Az egyetemes nyelv- és irodalomtudományi, valamint az ókori történeti gyűjtőköri kooperációs bizottságok 1970.évi munkatervében fő feladatként a két kooperációs kör könyvtáraiba járó szakfolyóiratok kurrens és retrospektív cimanyagának összegyűjtése és ennek alapján a folyóirat-ellátottság elemzése szere-

pelt. Mint azt az e kérdéssel foglalkozó értekezleten bejelentettük, az Akadémiai Könyvtár folyóiratállománya a nemzetközi kiadványcsere felülvizsgálata következtében általános revízió alatt áll, s így a koordinációs munkálatokhoz nem tudtunk eléggé megbízható alapjegyzéket nyújtani. Viszont sikerült kooperációs munkatervünk keretében a Gorkij Könyvtár gyűjtőköri szerepének tisztázása az idegennyelvű szépirodalom területén. Kialakítottuk azt az álláspontot, hogy az Allami Gorkij Könyvtár vállalja a gyűjtőkörébe tartozó szépirodalom új termékeinek beszerzését, és ebben az Akadémiai Könyvtár saját csereanyagából támogatni fogja.

A biológiai kooperáció keretében legfontosabb tevékenységünk 1970-ben az MTA Szegedi Biológiai Központjának kialakításával kapcsolatos koordinálás volt. Ezen belül hálózati és módszertani csoportunk felmérte a Biológiai Osztály támogatásával a reális nyugati periodika-igényeket. A már kitűzött és mind-ezideig legnagyobb kooperációs feladat a hazai biológiai szakfolyóiratok retrospektív jegyzékének elkészítése lesz, ez a program azonban a következő esztendőre marad.

Kiadványcsere-tevékenység

Cseretevékenységünk egészét tekintve arról számolhatunk be, hogy az 5/1970-es elnökségi határozat szellemének megfelelően kizárólag gyűjtőkörünknek megfelelően létesítettünk új cserekapcsolatokat, mégpedig 16 esetben. Pozitívként állapíthatjuk meg, hogy sok esetben sikerült eddig vásárolt vagy vételre előjegyzett kiadványt cserében megszerezni. A hivatkozott elnökségi határozat értelmében folytattuk cserekapcsolataink felülvizsgálatát. E revízió alapját a kardex-nyilvántartás és a főjegyzék átnézése jelentette. Az eddig kb. 5.500 kardex-lap feldolgozása /ami egyeztetést és reklamálást is jelentett/ során kiemeltük a korábbi deleáláskor már megszüntetett címeket,

a régóta nem érkező, vagy csupán szórványszámokkal képviselt anyagot, mindössze kb. 2.000 kardexlapot. A kardex-revizió során lista készült a korábban revízió alá nem vont profilidegen sorozatokról is, melyeket a későbbiekben szintén lemondhatunk majd. A kardexszel együtt végeztük a régi főjegyzék revízióját, ezzel párhuzamosan elkészítettük az új főjegyzéklapokat is. Jelenlegi partnereink 35 %-a szerepel a formájában is más megoldású, új főjegyzéken. Az év során ilymódon 119 kapcsolat szűnt meg, 111 a jelzett revíziós tevékenység eredményeként, 8 pedig a cserekiadvány megszűnése s egyéb okok miatt. 1970-ben 147 akadémiai kiadvány kiküldését állítottuk le. Ezeket a kiadványokat olyan partnerek kapták, akiknek gyűjtőkörünknek megfelelő anyagot kellett volna viszonzásul küldeniük /ezért nem kerültek 1969-ben törlésre/, de hosszabb ideje nem küldtek semmit, s nyilvántartásunkban pusztán címként szerepeltek csupán. Az év folyamán elkészült a biztonságos adatszolgáltatás céljait szolgáló s így az új főjegyzék készítéséhez elengedhetetlenül szükséges nyilvántartási rendszer, mely cserepartnerek szerint csoportosítja a nekik küldött akadémiai kiadványokat.

Cserére szolgáló k ö l t s é g v e t é s i k e r e t e -
i n k ebben az évben is csak jelentős összegű póthittel kiegészítve voltak -- igen szűkösen -- elegendők. Az 1970-ben cserére és tartalékképzésre előirányzott összeg csökkenése elsősorban a könyvcseré és könyvtartalék területén jelentkezett, mert menetközben folyóiratok kiküldését, előfizetését természetesen nem lehet leállítani. E csökkenést a tartalékképzés vonatkozásában úgy igyekeztünk ellensúlyozni, hogy a beszerzendő példányszámokat a minimumra redukáltuk /5, 15 és 30 példány a gyűjtőköri kategóriák szerint/. A kiküldések vonatkozásában 1970-ben a propagandisztikus cél és a tudományos támogatás címen küldött könyvek mennyiségét a minimumra igyekeztünk korlátozni. Egyes problematikus partnerek számára a könyvküldést ideiglenesen felfüggesztettük, és az esedékes utolsó kiajánlást úgy ütemeztük, hogy az igénybejelentések kielégítése 1971-re maradjon, tehát a csereköltségek egy jelentős részét a következő költségvetési évre hárítottuk át.

Feldolgozás

A k e l e t i k ö n y v e k önálló feldolgozásában átmeneti nehézségek jelentkeztek, amit alkalmi megbízásokkal, belső helyettesítésekkel sikerült megoldani.

A k é z i r a t t á r b a n az előző évben elkezdett hagyaték-feldolgozások közül befejeződött a Csekey-, Horváth Zoltán- és Beke Ödön-hagyaték katalogizálása és naplózása. Rendeztük és katalogizáltuk Hatvany Lajos, Sági István, Lukinich Imre hagyatékát, a KUT-levelezést, Vámbéry-levelezést. Folytatódott a Goethe-gyűjtemény és a Molnár Erik hagyaték feldolgozása. Megkezdtük a Kosztolányi és Szabó Lőrinc hagyaték rendezését. A RAL könyvtári iratokban elvégeztük az iktató- . könyvek összevetését az anyaggal, elkészültek a kötetes anyag iktatókönyvei 1831-1868-ig.

A r é g i k ö n y v e k g y ű j t e m é n y é b e n folytatódott a Régi Magyar I-II. naplózása, a régi és muzeális könyvek, antikvák naplózása és katalogizálása. Elkészültek a Régi Magyar III-IV.időrendi cédulái. Elkészültek a mikrofilmtár állományában lévő, könyvtárunk és más közgyűjtemények tulajdonát képező régi magyar könyvek kataloguscédulái, valamint a Kézirattárban fotomásolatban található régi magyar könyvek kataloguscédulái. Megkezdtük a tudományos és művészi értékű eredeti kötések katalogusának elkészítését. Ehhez 1970-ben feldolgoztuk ósnyomtatványgyűjteményünknek mintegy a felét.

Az év folyamán beszerzett m i k r o f i l m e k állománybavétele megtörtént, ezeken kívül állományba vettünk számos korábban készült akadémiai vonatkozású lemezfelvételt, épület-és arcképfotót. A lemezfelvételek és tónusos felvételek fényképes katalogusának szerkesztése is megkezdődött. A mikrofilmek használata szempontjából viszont hátrányos, hogy az 1970.évi mikrofilmek kataloguscédulái nem kerültek sokszorosításra, s így az új gyarapodás sem kerülhetett be a katalogusokba.

A F o l y ó i r a t c s o p o r t feldolgozó munkáját az a törekvés jellemezte, hogy az anyag beérkezése szerint eleget tegyen a naprakészség követelményének /a naponta beérkező cso-

magok feldolgozása szükségszerű, hiszen helyünk sincs tárolásukra, s ha azonnal nem reklamáljuk a hiányokat, azokat nem pótolják a kiadók/. Az év során érkezett 27.488 db. periodikának a kardexba való bevezetése késedelem nélkül, folyamatosan megtörtént. Az előző évek gyakorlatától eltérően 1970 októberéig minden beérkező 1969-es és régebbi anyagot beszámoztunk. Ezt a KFKC szerkesztési munkálataihoz kapcsolódó bejelentési kötezettség miatt is meg kellett tenni.

A folyóiratok szakozásában minden lemaradást behoztunk az év folyamán, és a szakozott tételeket rávezettük a lyukkártya-szakkatalógusra. Az 1970-ben beszakozott új folyóiratok már nem kerültek lyukkártyára, mert tapasztalataink szerint a lyukkártya forma a gyakorlatban nem vált be. Ezért ezt a katalógust a jövőben decimális cédulakatalogussá kívánjuk átalakítani. A folyóiratok retrospektív katalógizáló munkája az év folyamán szünetelt, mégpedig azért, mert a rendelkezésre álló munkaerőt a fentiekben jelzett halaszthatatlan feladatok teljesen lekötötték.

A m o d e r n k ö n y v e k feldolgozása tekintetében azt tűztük ki célul, hogy az újonnan beérkező valamennyi könyvet folyamatosan feldolgozzuk, kiegészítve a periodika-gyűjteménybe érkező részczes tételekkel. Ezt a célkitűzést maradéktalanul elértük. Az elkészült cimleírások és szakozások száma némileg alatta maradt a korábbi évek teljesítményeinek. Ennek oka az, hogy az új könyvanyag feldolgozását nem egészítette ki a rekatalogizálás. Sajnálatos, hogy külső raktáraink helyzete és a munkaerőproblémák továbbra is késleltették a rekatalogizáló munka folytatását.

K a t a l o g u s c é d u l a - s o k s z o r o s i t á - s u n k gondjait a xerox alkalmazása technikailag megoldotta ugyan, minőségileg kifogástalan, tetszetős külsejű cédulákat állítunk elő. Mégis, a xerox gépek üzemeléséhez kötve az egész eljárás nehézkes, megnöveli az átfutás időtartamát, s a gépek állása nem egyszer okoz torlódásokat, kieséseket. Folyamatosan végeztük katalógusaink szerkesztését. A kétfelé bontott régi betűrendes katalógus összeosztása jelentős mértékben haladt

előre: 400 doboz összeosztása történt meg. Katalógusainkon számos javítást vezettünk keresztül, részben ujrasközzétételével, részben pedig a hibás adatok átragoztatásával és azonnali korrekciójával.

Raktározás

Mint azt beszámolónk bevezető részében már jeleztük, raktári helyzetünk problémái az év folyamán szüntelenül foglalkoztattak bennünket. Felméréseink alapján nyilvánvalóvá vált, hogy a legújabb gyarapodásnak a székházban történő elhelyezése érdekében néhány év múlva egyes állománytesteket mindenképpen külső raktárakba kell kiszállítani. A kevésbé használt állományrészek körének megállapítására központi olvasószolgálatunk megkezdte a numerus kurrens 100.000 - 200.000 számsorában a használati gyakoriság figyelését a kérdőlapok alapján. Annak érdekében pedig, hogy az inkurrens anyag leválasztása, külső raktárban történő elhelyezése bármikor könnyen keresztülvihető legyen, már új gyarapodásunkban megkülönböztetjük azokat a könyveket, melyek előreláthatólag nem minősülnek keresettebbeknek: ezeket új raktári számra /800.000/ számozzuk.

A székházban belüli raktárépítés a III.emeleti un. rotunda fapalcokkal való betelepítésével lényegében befejeződött. Itt 800 polcfolyóméter helyet nyertünk, melyen a Levéltár és a Régi Könyvek Gyűjteménye osztozott.

Nagyarányu belső raktári munka a folyóiratraktárban folyt: a II.emeleti raktárból 500 polcfolyóméter anyagot telepítettünk át a földszinti udvari új raktárrészbe. A II.emeleti raktárban az állomány takarításával, a polcok lemosásával egyidejűleg megtörtént a visszamaradt anyag átrakása, a teljes megmozgatott 2304 polcfolyóméter porszívózása. A jelenleg is folyamatban levő munkával folyóirataink gyarapodása számára rövid távon megfelelő elhelyezést biztosítottunk.

Könyvraktárunkban 1970 folyamán csak kisebb belső átcsoportosítást hajtottunk végre: kiürítettük a bérházban az új akadémiai kiadványok őrzött példányainak raktárát /ezt 1970-ben vasállványokkal fogjuk berendeztetni/, s a könyvek ideiglenesen az udvari raktárba kerültek. Ideköltöztettünk még a numerus kurrensből kb. 100 polcfolyómétert, hogy a legújabb szerzeményeket az olvasóterem közelében tudjuk elhelyezni.

Könyvraktárunkban jelentős vállalkozásként számolhatunk be a numerus kurrens állományrész gyorsrevíziójáról, amit egy munkatársunk végzett el. Ellenőrizte a teljes számsort, feljegyezte a hiányokat, az üres számok és a segédkönyvtárakban elhelyezett könyvek helyére őrzjegyeket osztott. E munka során számos elosztást is sikerült megszüntetni. Ezzel a vállalkozással lényegében ebben az állományrészben egy folyamatos állományrevízió kezdődött meg.

K ü l s ő r a k t á r a i n k helyzetével az évközi pénzügyi revízió is foglalkozott, megállapítva azt, hogy sok a földön, máglyában tárolt könyv, és külső raktáraink nem felelnek meg az alapvető könyvhigiéniai követelményeknek. A polcokra eddig nem került, földön máglyázott könyvanyagból az értékesebb rövidesen polcokra kerül, de a helyhiány miatt - főként a Paraj-utcai raktárban - nagymennyiségű anyagot /Nemzeti Kaszinó könyvtárának egy része, régi akadémiai kiadványok/ nem tudunk állványokra helyezni.

Az Újpesti rakparti raktár megfelelő technikai berendezése és kielégítő légállapotának biztosítása érdekében tovább folytak az erőfeszítések. E raktárba az év első felében szellőzőberendezést építettünk be, ennek működtetése azonban csak a fűtéssel együtt lehetséges. Ősszel 11 gázkonvektort szereltek fel, a gáz bevezetése azonban műszaki okok következtében nem történt meg. A konvektorokhoz ugyanis kezelőállványokat gyártottak, amelyeket csak a könyvállványok egy részének megszüntetésével lehetne beépíteni. A leszállított állványok jelenleg e raktárban csupán a közlekedést gátolják. E raktár új vasállványokat kapott. Az akadémiai tartalék gyarapodására

600 polcfolyóméternyi új állvány készült /420 cm állvány-magassággal, 30 cm polcszélességgel/, és sor került egy meg-rokkant faállvány vasállvánnyal való kicserélésére is. Ugyan-itt, a lifttel szemben, falbontással xerox-papírraktárat ala-kitottunk ki. Ebben az évben is folyt tovább a Műszerügyi Szol-gálat által végzett relatív páratartalom- és hőmérsékletmérés. /A relatív páratartalom a nyári hónapokban időnként a 80 %-ot is elérte./ Mivel az Újpesti rakparti raktárat minden erőfe-sztésünk, számos kezdeményezésünk ellenére sem sikerült rak-tározásra alkalmassá tenni, az év végén felkértük a Társada-lomtudományi Főosztályt arra, hogy a raktár helyzetét, a fűtés és szellőzés kivitelezésének jelenlegi állapotát vizsgálta-sa felül, és tegyen lépéseket a megfelelő megoldásra.

Állományvédelem, köttetés

F o t o l a b o r a t ó r i u m u n k felvevő kapaci-tását az év folyamán nagyrészt az állományvédelmi, illetve meg-őrzési célok szolgálatába állítottuk. Az elkészült kb. 214.600 felvétel megoszlása a következő: a Keleti Gyűjtemény kéziratai és régi könyvei: 120.500 felvétel. 1970-ben 477 török kézira-tot, 47 arab kéziratot és 173 héber nyomtatványt vettünk film-re. /Ez utóbbiak a nemzetközi csere keretében megrendelt köny-vek negatívjai, melyeket állományba vettünk, s külföldre pozi-tív filmet küldtünk el./ A Kézirattár állományáról 40.300 fel-vétel készült. A sárospataki volt főiskolai könyvtár kéziratai-nak fényképezése 348 kézirat mikrofilmezését, 67.800 felvétel elkészítését eredményezte. Ez az akció több szempontból is fi-gyelemreméltó. Az országos állományvédelmi mikrofilmezés kere-tében a kéziratok biztosításán, megőrzésén túl az is lényeges, hogy a vidéken található kutatási forrásanyag a fővárosban is hozzáférhetővé válik. A negatív filmeket mikrofilmtárunk állo-mányába vettük, a sárospataki gyűjtemény pozitív filmmásolato-kat kapott.

A K e l e t i G y ű j t e m é n y kéziratárában az anyagi források hiánya miatt hosszú éveken át elhanyagoltuk az állományvédelmet. Ez évben lehetőség volt arra, hogy elvégeztessük 19 különböző keleti kódex restauráltatását. Egyéb kézirateink védelmére számos tékát készítettünk el. Régi könyvgyűjteményünkben 4 kötetet restauráltattunk, 3 köteten papirrestaurálási munkát végeztettünk, 23 régi könyvet újra köttettünk.

K ö n y v k ö t é s z e t ű n k ebben az évben mentesült a xerox- és sokszorosító részleg papírvágási feladataitól, ezekre személyzeti fejlesztéssel megfelelő új munkaerőt állítottunk be. Megnyugtató, hogy kötészetünk állományunk védelme, könyvtári kötése szolgálatába állithatta teljes kapacitását, s a tervezett 4.200 kötetet 322 darabbal túl is teljesítettük.

Olvasóforgalom, használat

O l v a s ó s z o l g á l a t a i n k b a n a forgalmi adatok az előző évihez képest némi emelkedést mutatnak. Csökkent viszont az olvasótermekben használt dokumentumok száma. Változatlanul alacsony /az előző évvel majdnem azonos %-arányban/ a természet- és alkalmazott tudományi művek forgalma. A f o l y ó i r a t o l v a s ó forgalma -- elsősorban a xerox szolgáltatásokkal kapcsolatban -- az elmúlt évihez képest tovább emelkedett. M i k r o f i l m t á r u n k olvasói a külföldről beszerzett vagy más gyűjtemények anyagát tartalmazó mikrofilmeket használták, az olvasók és az olvasott filmek száma az átlagos szinten mozgott. A K e l e t i G y ű j t e m é n y olvasóforgalmában visszaesés volt tapasztalható az év folyamán. Ennek okai közt az egyetemi hallgatók számának csökkenését és az orientalista kutatók sokoldalú elfoglaltságát kell megemlíteni.

Ujjonnan beszerzett könyveink propagálása terén határozott hiányosságot jelentett gyarapodási jegyzékeink megjelenésének szünetelése. Megfelelő előkészítő megbeszélések alapján úgy döntöttünk, hogy a korábbi rölap-jegyzéknél némileg terjedelmesebb, de mégis válogató jegyzéket fog szerkeszteni a központi olvasószolgálat a könyvfeldolgozás melléktermékeként adódó cédula-másolatokból.

Egyenletesen emelkedő tendenciát mutat külföldi könyvtárközi kölcsönzésünk igénybevétele. Sok gondot okozott viszont a külföldi könyvtárközi kölcsönzési küldemények postai szállítása ellenértékeként jelentkező kuponkérések teljesítése. A kuponok belföldi beszerzésének lehetősége ugyanis megszűnt, s bár 1970 óta külföldi partnereinktől mi is kérünk kupont, ez a szükségletet nem fedezi. Kupon-mérlegünk így sajnos deficitese, a beérkező kéréseket legtöbbször nem tudjuk azonnal kielégíteni. Megoldandó probléma a külföldről kért xerox- és fotomásolatok árának kifizetése is. Erre nincs külön keretünk, a KESZ-en keresztül kifizetés pedig rendkívül nehézkes.

Tudományos tájékoztatás, bibliográfia, kiadványok

Az év folyamán adott szóbeli és írásbeli tájékoztatások nagyrészt bibliográfiai vagy bibliográfiai jellegű felvilágosítások voltak. Az kérések elsősorban tudósok életrajzaira ill. életrajzi bibliográfiákra irányultak. Néhány esetben különféle tárgykörökkel kapcsolatban kértek bibliográfiai vagy más jellegű adatszolgáltatást. Az érdeklődők főként az MTA szerveinek vezetői vagy munkatársai voltak.

Tudományos szervezési dokumentációnk keretében 1970-ben befejeztük a Tájékoztató X.évfolyamát. Az egyes számok a kialakult rend szerinti pontos határidőre jelentek meg. Megjelent az 1969.évfolyam indexe, és

elkészült az 1970. évfolyam indexének nyomdai kézírata is.

T u d o m á n y p o l i t i k a i g y o r s t á j é -
k o z t a t á s u n k i r á n t változatlanul nagy volt az igény.
E szolgáltatásunkat 1970-ben mintegy 30 állami vagy társadal-
mi szerv ill. intézmény vezetője vagy vezetői kapták, munka-
területüknek megfelelően és személyre szólóan. 250 feldolgo-
zott anyagot küldtünk szét, melynek összes terjedelme 62.2
szerzői iv volt. Természetesen e két dokumentációs szolgálta-
tásunk mellett számos esetben adtunk különleges tájékoztatást
a tudományos kutatás szervezete, igazgatása és az általános
tudománypolitika tárgyköréből.

Az MTA Tudományszervezési Csoportjával közösen megjelen-
tetett P r o g n o s z t i k a c. kiadvány 5 száma látott
napvilágot ebben az évben. Megítélésünk szerint ennek az érde-
kes kiadványnak még nem alakultak ki végleges szerkesztési el-
vei, ezért mind tartalmában, mind megjelentetésében mutatkoz-
nak bizonyos egyenetlenségek.

A z a k a d é m i k u s - b i b l i o g r á f i a gyűj-
teménye az év folyamán 7.000 új tétellel gyarapodott, az ujon-
nan megszerkesztett, ellenőrzött és rendezett tételek száma
pedig elérte a 9.000-et. Számos esetben adtunk különféle belső
tájékoztatást ebből a nyilvántartásunkból, tehát a sok erőfe-
szítést eredményes használat is igazolta.

A z M T A t ö r t é n e t é n e k megírását elősegítő
a d a t t á r második lényeges része, az akadémikus névmutató
munkálatai is jelentősen előrehaladtak. A mintegy 8.000 tété-
les gyűjtés további kb. 4.000 adatfelvétellel gyarapodott. A
szerkesztési munkálatok 1971 legelejére gyakorlatilag befeje-
ződnek.

A z A k a d é m i a i É r t e s i t ő indexelési mun-
kálatai keretében 77 kötet feldolgozása történt meg, amiből
20 kötet szerkesztése véglegesnek tekinthető.

K i a d v á n y a i n k megjelentetésében 1970 folyamán
az teremtetett új helyzetet, hogy előállításuk saját sokszorosí-
tási bázisunkra épült. A megfelelő munkaerő biztosítása, önálló

kiadványszerkesztő és leíró, a nyomóforma házi előállítása és a nyomás ugyancsak házi megvalósítása egy kiegyenlítettebb, tervszerűbb munka lehetőségeit realizálta. A kiadványok házi előállításával kapcsolatban sok pozitív tapasztalatunk van, szélesebb körű tervezésre nyílik lehetőség; említsük meg azt is, hogy egyre nagyobb mértékben sikerül megszervezni publikációink hazai és külföldi recenzeálását is. Az elmúlt évben megjelentetett 5 új kiadványunk mellett eredményként kell elkönyvelnünk, hogy már a következő évre vonatkozóan is számos kiadvány gépelési munkái és előszerkesztési feladatai megindultak. Így nyomásra majdnem kész állapotba került Moravek Endre egy csaknem 600 oldalas kiadványa, Gergely Pál munkája, s elkészültek Vitályos László Ady-bibliográfiájának gépelési próbái és tükörmintái is.

Ugyan nem saját kiadványunk lesz, de Keleti Gyűjteményünk kézíratairól készül az a nagyszabású, 6 kötetes katalógus, melyet az Akadémiai Kiadó külföldi céggel közös vállalkozásban, idegen nyelven jelentet meg, s melynek összeállítóival a Kiadó a szerződést már megkötötte.

Technikai szolgáltatások

F o t o l a b o r a t ó r i u m u n k az év folyamán összesen 1695 megrendelést készített el. A többnyire teljes művek másolására vonatkozó negatív és pozitív mikrofilm-rendelések mellett illusztrációk, könyv- és kéziratrészletek másolására és egyéb különleges felvételekre irányuló kisfilm-reprodukciók, lemezfelvételek, nagyítások készültek kutatóintézetek, egyetemek, kiadók, vállalatok, tudományos kutatók számára. A megrendelők sorában szerepelnek külföldi cserepartnerek és a KULTURA Vállalat is, továbbá a Könyvtár különböző osztályai.

R e p r o g r á f i a i s z o l g á l a t u n k köre az év folyamán jelentősen bővült, a korábbi gyorsmásoláson ki-

vül kiterjedt Könyvtárunk sokszorosítási igényeinek kielégítésére is. Az akadémiai szervek és az intézethálózat jelentősen megnövekedett másolási igényei miatt csökkentettük a külső megrendelők részére munkák vállalását. Xerox részlegünk 1970-ben másfélmillió másolatot készített. 1969-ben bevezetett tartalomjegyzék-szolgálatunkat folytattuk, 84 kijelölt folyóiratból 1700 oldalnyi tartalomjegyzék-másolatot küldtünk szét. A xerox-másolatok révén örvendetesen emelkedett könyvtári állományunk használata. Az év folyamán 413 saját könyvet másoltunk le olvasóinknak. A folyóirat-kölcsönzést érintő korlátozásokon enyhíthettünk az olvasóinknak készített xerox-másolatok révén: az 1969.évi 7.223 folyóiratcikkkel szemben 1970-ben 8.324 folyóiratcikkről készítettünk másolatot, 122.000 oldal terjedelemben.

Hálózati és módszertani munka

Hálózati és módszertani munkánk ellátásában nem okozott jelentős kiesést az e munkaterületen bekövetkezett személyzeti változás. Csupán néhány fontos, de nem napra sürgető feladat elvégzése került háttérbe. Így elmaradt a hálózati központi könyv- és folyóiratkatalógus folyamatos építése; e téren lényegében csak a nyersanyag gyűjtése folyt a Külföldi Könyvek Országos Gyarapodási Jegyzékéből. Hiánytalanul elvégeztük viszont az intézetek könyv- és folyóiratgyarapodásának az OSzK KC-jeihez történő továbbítását. Fennakadás nélkül folyt az intézetek nyomtatványellátása. Volumenben nagy munkát jelentett az intézeti könyvtárak folyóiratrendeléseinek összegyűjtése, ellenőrzése, koordinálása és a Posta Központi Hírlapirodához történő továbbítása. A külföldi folyóiratrendelések koordinálásának tanulságaiból, különösen pedig a biológiai folyóiratokéból részletes elemzések készültek. Előzetes vázlatot állítottunk össze az akadémiai könyvtári hálózati elnöki utasítás módosi-

tásának szükségességéről. Megszerveztük az intézeti könyvtárosok részvételét az OSzK és OMKDK középfoku könyvtárosképző tanfolyamára. Hálózaton belül belső tanulmányutakat és látogatásokat szerveztünk. Szokásos évi hálózati értekezletünkön a külföldi rendelések, a központi szolgáltatások és egyéb kérdések szerepeltek.

Az intézeti könyvtárak módszertani irányítása részben a könyvtárak látogatása alkalmával, /összesen 24 könyvtárat látogattunk meg/ részben pedig az intézeti könyvtárvezetők gyakori látogatásai, tanácskérései alkalmából történt. Különösen sok törődést kívántak az újonnan alakult vagy alakuló intézeti könyvtárak. Új intézeti könyvtárak a Művészettörténeti Kutatócsoporté és a Tudományszervezési Kutatócsoporté. Az alakulóban levő szegedi biológiai központ könyvtárának előkészítési munkálatai kiemelkedő helyet foglaltak el az elmúlt évben mind fontosságuk, mind munkaigényességük miatt.

A hálózatba tartozó 46 intézeti könyvtár fejlődése harmonikusnak mondható. Állományuk kb. a tavalyihoz hasonlóan gyarapodott, bár 7 esetben is éltek a feleslegessé vált állomány selejtezésével. Több helyen okozott problémát a könyv- és folyóiratárak emelkedése. Ezt csak részben sikerült a kiépülés alatt álló intézeti kiadványcserékkel ellensúlyozni. 12 intézetben tartottak állományrevíziót, 4 intézeti könyvtárban pedig raktárátrendezés, ill. bővítés történt. Sajnos azonban igen sok helyen továbbra is aggasztó a raktári helyhiány.

Akadémiai Levéltár

Az elmúlt év igen jelentős volt levéltárunk történetében: a Művelődésügyi Minisztérium szaklevéltárrá nyilvánította és egyidejűleg illetékességi körét is meghatározta. Az MTA Levéltára illetékességi körébe tartoznak mindazon jelenleg is létező iratképző szervek, melyek felett főfelügyeletet az MTA

gyakorol, valamint még néhány, már megszűnt iratképző hely, mely korábban az MTA-hoz tartozott. A másik lényeges rendelkezés az MTA főtitkárától származott, aki 1970. november 19-i kelettel a Levéltár működési körét kibővítve előírta, hogy az Akadémia hivatali és testületi tevékenységével kapcsolatos központi irattári teendőket is levéltárunknak kell ellátnia. A szaklevéltárrá nyilvánításból és a központi irattári teendők ellátásából eredő feladatok 1971.évi szervezőmunkánk fő elemei lesznek.

1970 folyamán javult levéltárunk raktározási helyzete. Az Akadémia épületének III.emeletén, a körhelyiségben kaptunk raktári férőhelyet. Ez a raktári kapacitásbővülés azonban változatlanul csak átmenetileg enyhíti raktározási gondjainkat, mert penészesedés veszélye miatt egyidejűleg ki kellett üríteni egy kb. 200 folyóméter befogadására alkalmas pinceraktárunkat. A székház III.emeletén sikerült kialakítanunk egy második levéltári munkahelyiséget, mely egyidejűleg alkalmas arra is, hogy kutatószolgálatot lássunk el benne.

Az MTA átszervezéséből adódó iratanyag begyűjtése során a tervezettnél kereken három és félszeresét vettük át. Átvettük a tudományos osztályok volt szaktitkárságainak 1967. év körü iratanyagát, és levéltárunkba került az MTA előző elnökének — Rusznyák Istvánnak — és főtitkárának — Erdey Gruz Tibornak és főtitkár elődeinek — iratanyaga is.

Az év folyamán indult meg és vált tervszerűvé a levéltár hanganyag gyűjtése. Ennek oka az volt, hogy megkezdtük a tudósok hanganyagának aktív felvételét. A hanganyag gyűjtésének fejlesztésében az a megfontolás vezetett, hogy a tudósi életmű akkor válik teljessé, ha irat-, kép- és hanganyag egyaránt rendelkezésre áll róla. A hangarchiválással kapcsolatos teendőket kettős feladatnak tartjuk: a gyűjtőkörünkbe tartozó intézményektől begyűjtjük, megőrizzük és feldolgozzuk a bennünket érdeklő hanglemezeket, magnetofon-tekercseket, de saját kezdeményezésből, aktív módon is részt veszünk a hanganyag rögzítésében.

Az iratanyag rendezését munkatervünknek megfelelően végeztük. Elkészült a Rusznyák István által átadott elnökségi és elnökségi tanácsi ülések 1950-1969 évkörű anyagának darabszintű rendezése. Az anyag részletes feltárását a kéziratban elkészült repertórium tartalmazza.

Befejeződött a Magyar Gazdaságkutató Intézet 1942-1952 évkörű anyagának rendezése, dobozolása és raktári jegyzékbe foglalása. A repertórium készítése folyamatban van. Folyamatosan vezettük az áttekintő raktári jegyzéket, s iratanyagunk e jegyzék, az átvett irattári segédletek, valamint az eddig elkészült két repertórium segítségével kutatható. Rendeztük és kötetbe szerkesztettük az MTA elnökségi ülések 1969.évi és 1970.I.félévi ill. az 1970.évi közgyűlés iratanyagát/e szerkesztési feladatot egyébként levéltárunk megalakulása óta ellátja/.

Fényképanyagunkban a portréképek feldolgozásában értünk el előrehaladást. A Magyar Tudományos Tanács lényeges iratairól, továbbá az elnökségi, közgyűlési és összes ülési anyagokról mikrofilmeket készítettünk.

Elkészült levéltárunk kötetalaku -- ujonnan kidolgozott -- fond- és állagjegyzéke. Jegyzékünk a fond számán és címén kívül az anyagok évkörét és terjedelmét tartalmazza, s az 1970. május 1-i állapotot tükrözi.

Levéltárunk szolgáltató tevékenysége számos tájékoztatásban és a kutatók kiszolgálásában bontakozott ki. Az év folyamán végzett fontosabb kutatások tárgya: magyar-szovjet tudományos és kulturális kapcsolatok, közgyűlések és nagygyűlések története, az MTA hivatali munkájához szükséges adatok. Tájékoztatási tevékenységünk egyenletesen fejlődik: a tavalyi 74 esettel szemben 1970-ben 88 esetben adtunk tájékoztatást, mégpedig legtöbbször az MTA hivatali szervei, külső akadémiai szervek, a Könyvtár osztályai és más kutatók részére.

Az éves munkáról készített beszámoló jelentésünk célkitűzése az volt, hogy bemutassa az elért eredményeket, és számbavegye a végzett munka fontosabb mozzanatait. Nem szeretnénk azonban, ha e számadásunk az Akadémiai Könyvtár helyzetéről, fejlődéséről a valóságosnál előnyösebb képet festene azok számára, akik könyvtárunk életét közvetlen közélről nem ismerik.

Az Akadémiai Könyvtár ugyanis e l h e l y e z é - s é t tekintve ma rosszabb helyzetben van, mint fennállása óta bármikor. Olvasótermi férőhelyeink száma kevés, katalógushelyiségei zsufoltak. Raktárainak nagyobb része rendeltetésére alkalmatlan, mert nem fűthető, légállapota nem szabályozható, s így az alapvető könyvhigiéniai követelményeket nem elégíti ki. A különböző könyvtári munkahelyek szétszórt elhelyezése, zsufoltsága munkánk hatásfokát nagymértékben csökkenti.

Mindez arra figyelmeztet, hogy azok az indítók, melyeknek alapján közel két évtizede egy u j k ö n y v t á r - é p ü l e t létesítésének gondolatát felvetettük, természetesen ma is érvényben vannak. Könyvtárunk további eredményes működésének, egészséges fejlődésének a l a p v e t ő f e l - t é t e l e, hogy nemcsak raktárainak, hanem teljes szervezetenek is m e g f e l l ő e l h e l y e z é s t biztosítsunk.

A D A T O K é s T Á B L Á Z A T O K

A D A T O K é s T Á B L Á Z A T O K

K Ö L T S É G V E T É S

rovat	K I A D Á S	1969.évi tényleges felhasználás	1970.évi eredeti módosított előirányzat	1970.évi tényleges felhasználás
01	bérek	3,252.900	3,486.000 3,498.000	3,365.900
02	egyéb személyi	303.500	296.000 381.900	379.000
03	fenntartás	4,251.800	2,904.000 3,426.000	3,385.800
05	beszerzés	4,636.700	3,334.000 4,238.000	4,027.000
06	felújítás	786.200	- 298.000	291.700
		13,231.100	10.020.000 11,841.900	11,449.400

A költségvetés 06 rovatán előirányzott és ténylegesen felhasználásra került

F E L U J I T Á S R É S Z L E T E Z É S E

<u>Építési felújítások</u>	225.400
villamos hálózat felújítási munkálatai	
vízcső hálózati munkák	
parkettázás és padlóburkolás felújítása	
nyílászáró szerkezetek nagyjavítása	
központi fűtés-berendezés és vízvezeték-hálózat javítása	
<u>Berendezés és felszerelés felújítása</u>	
irodagépek, sokszorosító- és könyvkötészeti vágógépek, könyvtári berendezési és felszerelési tárgyak felújítása	57.200
<u>Gépjármű-felújítás</u>	
gépkocsi felújítása	9.100
	<u>291.700</u>

B E R U H Á Z Á S

1 9 6 9 . É V I tényleges felhasználás	1 9 7 0 . É V I eredeti módosított e l ő i r á n y z a t	1 9 7 0 . É V I tényleges felhasználás
1,773.500	700.000 1,038.800	968.400

Az előirányzott összegből ténylegesen felhasználásra került

B E R U H Á Z Á S R É S Z L E T E Z É S E

a Levéltár polcrendszerének megépítése	112.500
a vasállványzatu polcrendszer építése	486.200
mikrofilm tárolók beszerzésére	65.400
irodagépek beszerzésére	34.000
a sokszorosító géppark fejlesztésére (Pyloris és Romayor gépek)	270.300
	<u>968.400</u>

L É T S Z Á M , S Z E M É L Y I V Á L T O Z Á S O K

Állandó főfoglalkozásuak

létszám 1969.XII.31-én	104 fő
1970. évi fejlesztés	19 "
	<hr/>
	123 fő

1970 folyamán nyugdíjba ment	2 fő
kilépett	10 "
	<hr/>
	- 12 "

létszám 1970.XII.31-én	111 fő
------------------------	--------

V É G Z E T T S É G , S Z A K K É P Z E T T S É G

(állandó főfoglalkozásuak)

	<u>1969</u>	<u>1970</u>
TUDOMÁNYOS FOKOZAT, ISKOLAI VÉGZETTSÉG		
kandidátus	6	6
egyetemet, főiskolát végzett	59	64
középiskolát végzett	33	33
alsófoku iskolát végzett	16	26
KÖNYVTÁROSI SZAKKÉPZETTSÉG		
felsőfoku szakképzettségű	28	29
középfoku szakképzettségű	7	8
SZAKKÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐK		
egyetemen könyvtár szakon	2	3
egyetemen más szakon	2	4
középfoku könyvtárosképzésben	4	4

B E S O R O L Á S, B É R E Z É S

Munkaköri előbbresorolásban részesült	19 fő
Illetményemelésben részesült (összesen 9.600 Ft)	64 fő

Állandó főfoglalkozásuak	<u>1969</u>	<u>1970</u>
havi alapbérének 1 főre eső átlaga	2.205 Ft	2.231 Ft
havi beralapjának 1 főre eső átlaga	2.422 Ft	2.450 Ft

K I T Ű N T E T É S, J U T A L M A Z Á S

"Felszabadulási Jubileumi Emlékérem"	4 fő
Munka Érdemrend bronz fokozatával kitüntetve	1 "
MTA főtitkári jutalomban részesült	4 "
igazgatói jutalomban részesült (összesen 89.000 Ft)	78 "
jutalomszabadságban részesült (összesen 81 munkanap)	13 "
jubileumi jutalomban részesült	5 "

S E G É L Y, E L Ő L E G

segélyezésben részesült (összesen 7.000 Ft összegben)	16 fő
fizetéselőleget kapott (összesen 6.700 Ft összegben)	10 "

M U N K A T Á R S A I N K P U B L I K Á C I Ó I

BESE Lajos

A contribution to the problem of the Mongolian preverbs.
= Acta Orientalia Hungariae, XXIII, 177-188.p.

Mongol helnii caglahuin tүүhiin tuhaj zarim temdeglel.
= Hel zohiol sudlal, VIII/1970/, Ulánbátor, 341-346.p.

--, Dezső - Gulya: On the syntactic typology of the Uralic and Altaic languages. In Theoretical problems of typology and the Northern Eurasian languages. Budapest, 1970. 113-128.p.

Remarks on Middle Mongolian conjugation.
= Acta Orientalia Haviae, XXXVII, 21-35.p.

Verbal prefixes in Mongolian dialects. A comparative study. Budapest.
= Mongolian Studies, 1970. 71-92.p.

Lőrinc László: Mongol népköltészet. Budapest, 1969.
= Acta Orientalia Hungariae, XXIII, 378.p. (Recenzió.)

Weiers, Michael: Untersuchungen zu einer historischen Grammatik des prällassischen Schriftmongolisch. Wiesbaden, 1969.
= Acta Orientalia Hungariae, XXIII, 377-378.p. (Recenzió.)

Mongol helnii nerlesen ögүүлberiin huvilgah neg baidal.
(International Congress of Mongolists, Ulánbátor, 1970. szeptember. Előadás.)

Über die Struktur des burjatischen Pantheons.
(XIIIe Conférence Internationale Permanente d'Etudes Altaïques, Strassbourg, 1970. június 25. Előadás.)

BÜKY Béla

Gibt-es Entwicklungstendenzen in der Modellierung der Sprechfähigkeit?
= Zeitschrift für Phonetik, allgemeine Sprachwissenschaft und Kommunikationsforschung, 1970. évf. 329-346.p.

Informationsprognose und Informationsprozess.
= Actes du Xe Congrès International des Linguistes, III. Tom. 203-209.p.

Keresztnévadási szokások Budán 1470-1541 között.
= Nyelvtudományi Értekezések, 1970. 70.sz. 138-145.p.

BÜKY Béla

A nyelv kommunikativ szerepe.

= Magyar Könyvszemle, 86. évf. 1970. 253-258.p.

Symposium über die Probleme der Kommunikationstheorie in Ungarn.

= Acta Linguistica Acad. Scient. Hung. 20. tom, 1970. 201-208.p.

BÜKY Béláné

Kurrens külföldi folyóiratok a magyar könyvtárakban.

= Magyar Könyvszemle, 86.évf. 1970. 1-2.sz. 161-162.p.
(Ismertetés.)

CSAPODI Csaba

Catalogus incunabulorum. (Társszerző.) Budapest, Akadémiai Kiadó.

Könyvtárak.

= Hazánk Magyarország, Budapest, 1970. Akadémiai Kiadó, 553-562.p.

Buch, Bibliothek, Leser. Festschrift für Horst Kunze. Berlin, 1969.

= Zentralblatt für Bibliothekswesen, 1970. 540-544.p.
(Ismertetés.)

DURZSA Sándor

L'ars dictaminis di un maestro italiano del secolo XII.

= Acta Litteraria Acad. Scient. Hung. 12, 1970. 159-173.p.

FERENCZY Endre

Die "Grundsetze" der römischen Republik. Sein und Werden im Recht. Festgabe für Ulrich von Lübtow. Berlin, 1970. 267-280.p.

The career of Appius Claudius Caecus after the censorship.

= Acta Antiqua Acad. Scient. Hung. 18.Tom, 1970. 71-103.p.

Fremde Einflüsse der Rechtsentwicklung der klassischen Republik.

(Société internationale "Ferdinand de Visscher" pour l'histoire des droits de l'antiquité 25. kongresszusa, Bécs, 1970. szeptember 23-26. Előadás.)

Über das Ius Flavianum.

(18. Deutscher Rechtshistorikertag, Salzburg, 1970. szeptember 27-30. Előadás.)

FRÁTER Jánosné

Bolyai Farkas könyvtára.
= MTA (III.) Matematikai és Fizikai Tudományok Oszt.
Közl. XIX.köt. 3-4.sz. 271-294.p.

FÜLÖP Gézáne

Solt Andor: Dramaturgiai irodalmunk kezdetei. 1772-1826.
= Uj Könyvek, 1970. 10.sz. (Ismertetés.)

GREGOROVICZ Anikó

A "brain drain" következményei, különös tekintettel a
fejlődő országok helyzetére.

Csehszlovák-svéd szimpózium a kutatási eredmények gya-
korlati felhasználásáról.

Az egyetemi kutatás kerékkötői a Szovjetunióban.

A 60-as évek olasz kutatáspolitikájának értékelése.

Ipari kutatások ráfordításai 1972-ben az Egyesült
Államokban.

Ipari kutatás és pénzpiac.

Ki illetékes értékelni a tudomány helyzetét?

Kooperációs kutatás Ausztriában.

Kutatási programok kiválasztási módszere Franciaországban.

A kutatási ráfordítások összetételének mennyiségi kifeje-
zése.

A kutatóintézetek optimális nagysága.

A kutatómunka finanszírozása tőkés országokban.

Nem a fokozat, hanem a munka a döntő.

Az olasz kutatás helyzete 1969-ben.

Olaszország tudománypolitikája.

A szerződéses kutatás problémái angol és amerikai
egyetemen.

A szocialista országok Nemzetközi Tudományos és Műszaki
Információs Központja.

A Szovjetunió Tudományos Akadémiájának közgyűlése.

A találmányok rögzös utja a Szovjetunióban.

GREGOROVICZ Anikó

Tudománygazdaságtani konferencia Moszkvában.

Tudományos és művészi alkotás -- azonos kiindulási pont?

Tudós és adminisztrátor -- egy személyben?

= Tudományszervezési Tájékoztató, X.évf. 1970.

KÖRMENDY Adrienne

Ázsia felfedezése. (Julianus utazásai.)

= Ifjúsági Magazin, 1970. február. 47-49.p.

István király ifjúsága.

= Ifjúsági Magazin, 1970. július. 20-24.p.

MAKKAY Jánosné

The clay "altar" from Kőkénydomb and its parallels.
(IIIe Symposium Archéologique des Carpates, Eger,
1970. október 6. Előadás.)

MARKOVITS Pálné

Ghyczy Kálmán és Lónyay Menyhért hagyatéka az Akadémiai
Könyvtár Kézirattárában.
= Magyar Tudomány, 1970. 12.sz. 130-135.p.

Szücs Jenő: A nemzet historikuma és a történelemszemlélet
nemzeti látószöge.

= Magyar Tudomány, 1970. 12.sz. 910-913.p. (Ismertetés.)

MOINAR Imre

Peremlyukkártyás dokumentációs rendszer.

= Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 17.köt. 1970.
1.sz. 27-37.p.

Peremlyukkártyás tájékoztató rendszerek szervezési
problémái. KMK, 1970. 60 p.

Remarks on the general principles of thesauri building.
Varsó, 1970. 8 p.

A thezaurusz-kutatás néhány problémája.

= Magyar Tudomány, 1970. 9.sz. 692-695.p.

Three approximations to the definition of thesauri.
(International Conference on General Principles of
Thesauri Building, Varsó. Előadás.)

NÉMETH Éva

A biológiai forradalom előrejelzése.

Hány tudósra és műszakira van szükség a jövőben?

Hírek a Sussex-i Egyetem Tudománypolitikai Kutató-csoportjának munkájáról.

A technikai rés az agyakban van.

Veszélyben az amerikai tudomány anyagi ellátottsága.

= Tudományszervezési Tájékoztató, X.évf. 1970.

További adalékok a könyvtári rendszerekkel kapcsolatos elemzés terminológiájához.

= Tudományos és Műszaki Tájékoztató, 1970. január.
68-73.p. (Referátum.)

REJTO István

Hozzászólás a felszabadulás utáni magyar könyvtárügy kronológiájához.

= Könyvtári Figyelő, 1970. 3.sz. 260-261.p.

Javaslatok a szakirodalmi ellátottság fejlesztésére.

= Könyvtári Figyelő, 1970. 3.sz. 124-129.p.

Lukács György nyolcvanöt éves.

= Magyar Tudomány, 1970. 6.sz. 459-460.p.

Mikszáth Kálmán gondolatvilága a parlamenti karcolatokban.

= Irodalomtörténeti Közlemények, 1970. 5-6.sz. 603-612.p.

A szakirodalmi ellátottság fokozása.

= Magyar Tudomány, 1970. 6.sz. 453-458.p.

RITÓÓK Zsigmondné

A Balassi Menyhárt komédia keletkezéséről.

(Előadás az MTA Irodalomtudományi Intézete reneszánsz kutatócsoportjában.)

RÓZSA György

La organizacion de la ciencia y la cultura en Cuba.

= Revista Mexicana de Sociologia, XXXI. 1969. 633-641.p.

Quelques idées sur la coopération entre les bibliothèques internationales. Genève, 1969. 4 p.

The particular role of libraires and documentation networks within a national information system. Moscow, VINITI, 1969. 12 p.

RÓZSA György

Some observations on cooperation among international libraries. Geneva, 1969. 4 p.

Some contradictions between research and scientific information: a sociological approach. Geneva, 1970. 15 p.

La spécialisation et l'intégration: quelques aspects du travail d'information des bibliothèques internationales. Genève, 1970. 9,11 p.

Die Wissenschaft als Produktivkraft und die wissenschaftliche Information. Berlin, Akademie-Verlag, 1969. 149-155.p.

SER, Vera

Ukrainszkaja literatura v Vengrii.
= Studia Slavica Hung. XVI. 1970. 41-52.p.

SZ.GARAI Judit

--, Ujhelyi Gabriella: Az MTA Könyvtára orosz és szovjet cserekapcsolatainak vázlatos története. Bp., 1970. 46 p.
= MTA Könyvtárának Kiadványai, 59.sz.

SZÉKELY Dániel

A tudomány "nagyágának" mérése. D.J.de Solla Price munkájának feldolgozása.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1970. 3-4.sz. 500-507.p.

A megtervezett tudomány.
= Magyar Hírlap, 1970. június 20. 4.p.

Feldolgozások és ismertetések.
= Tudományszervezési Tájékoztatóban és a Tudományos és Műszaki Tájékoztatásban (14 db)

SZELEI László

Gondolatok az iratkezelés szabályozásáról.
= Levéltári Szemle, 1970. 2.sz. 359-364.p.

A levéltári munka és az információs tevékenység.
= Levéltári Szemle, 1970. 2.sz. 417-419.p.

A Magyar Tudományos Akadémia Levéltára az Akadémiai Könyvtárban. Bp., 1970. 60 p.
= MTA Könyvtárának Kiadványai, 58.sz.

Rolf Jahn: Zum Problem Archivarbeit und Informationstätigkeit.
= Archivmitteilungen, XX.Jg. 1/1970. 22-24.p. (Ismertetés.)

TERJÉK József

Fragments of the Tibetan Sutra of "The Wise and the Fool"
from Tuh-huang.

= Acta Orientalia Hungariae, XXIII, (1970.) 55-83.p.

A tibeti 'Jans-blun sutra és klasszikus megfelelőinek
elemzése. (Doktori disszertáció.)

TÓKÉS László

Recent development of microfilming in Hungary.

= Mikrofiche Foundation Newsletter, 21.No. 1970.
19-21.p.

Szakirodalom-ismertetések.

= Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 1970. (27 db)

UJHELYI Gabriella

--, SZ.Garai Judit: Az MTA Könyvtára orosz és szovjet
cserekapcsolatainak vázlatos története. Bp., 1970. 46 p.

= MTA Könyvtárának Kiadványai, 59.sz.

URAY Gézáné

Sibirische Parallelen zur Ethnographie der Geheimen
Geschichte der Mongolen.

= Mongolian Studies, 1970. 247-264.p.

Abaginszkij, Arhip

= Világirodalmi Lexikon, I.köt. Bp., 1970. 5.p. (Cikk.)

Berijak, Alekszej

= Világirodalmi Lexikon, I.köt. Bp., 1970. 856.p. (Cikk.)

MUNKATÁRSAINK KÖZREMŰKÖDÉSE
TESTÜLETEK TEVÉKENYSÉGÉBEN

Bese Lajos dr. osztályvezető, kandidátus
az MTA Orientalisztikai Bizottsága,
a Magyar Nyelvtudományi Társaság,
a Kőrösi Csoma Társaság számviteli bizottsága tagja

Büky Béla tudományos főmunkatárs
a Magyar Nyelvtudományi Társaság,
a Magyar Pszichológiai Társaság,
az Union Internationale des Marionettistes tagja

Csapodi Csaba dr. osztályvezető
az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Könyv-
történeti Bizottsága,
az Országos Osztályozási Bizottság,
az MTA Irodalomtudományi Intézete Reneszánsz és Barokk
Munkaközössége tagja,
mb. egyetemi előadó (ELTE Könyvtártudományi Tanszék)

Ecsegy Ildikó dr. főkönyvtáros
a Magyar Nyelvtudományi Társaság,
a Magyar Irodalomtörténeti Társaság,
a Kőrösi Csoma Társaság tagja

Ferenczy Endre dr. tudományos főmunkatárs, kandidátus
a Magyar Ókortudományi Társaság,
a Magyar Történelmi Társulat,
az Istituto di Studi Romani,
a Société d'Histoire des Droits de l'Antiquité tagja

Fodor Zoltán igazgatóhelyettes
egyetemi adjunktus (ELTE Könyvtártudományi Tanszék),
az OKDF Képzési és Továbbképzési Szakbizottsága tagja

Fülöp Gézané osztályvezetőhelyettes
az MTA Irodalomtudományi Intézete XVIII.sz. Munka-
bizottsága tagja

Hatos Géza könyvtáros
a Magyar Történelmi Társulat tagja

Martinovics Zsigmondné csoportvezető
a Kőrösi Csoma Társaság tagja

Rejtő István dr. mb. igazgató, kandidátus
az MTA Könyvtári Bizottsága titkára,
az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Könyvtörténeti,
Bibliográfiai és Dokumentációs Munkabizottsága,
a Magyar Irodalomtörténeti Társaság,
a Magyar Ujságírók Szövetsége,
az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács,
a "Könyvtári Figyelő" szerkesztőbizottságának tagja,
a "Magyar Tudomány" szerkesztője

Rózsa György dr. igazgató, kandidátus
(1969.I.15-től, külföldi megbízatása tartamára, fiz.nélk.
szabadságon)
az Egyesült Nemzetek Szervezete Könyvtárának (Genf) igazgatója,
a Comité International pour la Documentation des Sciences
Sociales tagja

Ritoók Zsigmondné dr. tudományos munkatárs
a Magyar Ökortudományi Társaság,
az MTA Irodalomtudományi Intézete Reneszánsz és Barokk
Kutatócsoportja tagja

Scher Tiborné dr. tudományos főmunkatárs, kandidátus
egyetemi adjunktus (ELTE Szlav Filológiai Tanszék)

Szeidovitz Éva dr. főkönyvtáros
a Magyar Nyelvtudományi Társaság,
a Kőrösi Csoma Társaság tagja

Terjék József dr. könyvtáros
az MTA Orientalisztikai Bizottsága titkára,
a Kőrösi Csoma Társaság tagja

Tőkés László osztályvezetőhelyettes
az Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület
Reprográfiai Bizottsága tagja,
a Microfiche Foundation (Delft) magyarországi levelezője,
a Nemzetközi Reprográfiai Tanács Magyar Nemzeti Bizott-
sága tagja

Uray Gézané dr. csoportvezető, kandidátus
az MTA Orientalisztikai Bizottsága,
a Magyar Nyelvtudományi Társaság,
a Magyar Néprajzi Társaság,
a Kőrösi Csoma Társaság tagja

K Ü L F Ö L D I K I K Ü L D E T É S E K .

T A N U L M Á N Y U T A K

A Könyvtár munkatársai
könyvtári kiküldetése

ország	kiküldöttek száma	napok száma
Csehszlovákia	1	6
Lengyelország	2	12
Svédország	1	11
	<hr/> 4	<hr/> 29

A Könyvtár által támo-
gatott kiutazások

Anglia	1	9
Csehszlovákia	1	3
Franciaország	2	15
NSZK	1	6
	<hr/> 5	<hr/> 33

egyéb kiküldetések

Ausztria	1	10
Irán	1	61
Mongólia	2	32
NSZK	1	30
Szovjetunió	1	13
	<hr/> 6	<hr/> 144

Á L L O M Á N Y , G Y A R A P O D Á S

(egység)

dokumentum- fajta	állomány 1969.XII.31-én	1969.évi tisztá	1970.évi gyarapodás	állomány 1970.XII.31-én
könyv	718.666	12.516	12.195	730.861
periodika	173.811	6.137	5.177	178.988
kézirat	316.278	11.021	9.236	325.514
mikrofilm	9.074	888	1.505	10.579
	1,217.829	30.562	28.113	1,245.942

G Y A R A P O D Á S M Ó D J A

(egység)

	könyv		periodika		kézirat		mikrofilm		összesen	
	1969	1970	1969	1970	1969	1970	1969	1970	1969	1970
vétel	3.249	2.787	880	878	7.833	9.236	25	35	11.987	12.936
csere	6.016	6.220	4.601	3.851	-	-	7	72	10.624	10.143
köteles- példány	2.646	2.325	529	381	-	-	-	-	3.175	2.706
ajándék	235	482	127	74	3.188	-	1	-	3.551	556
akad. kiadv.	302	248	-	-	-	-	-	-	302	248
saját	68	151	-	-	-	-	855	1.398	923	1.549
	12.516	12.213	6.137	5.184	11.021	9.236	888	1.505	30.562	28.138

(1970 folyamán a könyvállomány csökkenése 18 egység, a folyóiratállományé pedig 7 egység.)

A G Y A R A P O D Á S E R E D E T E

(egység)

	Magyarország		Szovjetunió		népi demokr. országok		egyéb külföld		összesen	
	1969	1970	1969	1970	1969	1970	1969	1970	1969	1970
könyv	3.174	2.895	2.169	2.029	1.265	1.587	5.908	5.702	12.516	12.213
peri- odika	674	470	1.110	719	1.129	1.142	3.224	2.853	6.137	5.184
kézirat	11.021	9.236	-	-	-	-	-	-	11.021	9.236
mikro- film	855	1.398	-	8	8	62	25	37	888	1.505
	15.724	13.999	3.279	2.756	2.402	2.791	9.157	8.592	30.562	28.138

A G Y A R A P O D Á S S Z A K O K S Z E R I N T
(%)

szakcsoport		könyv		periodika	
		1969	1970	1969	1970
001	tudományszervezés	0.5	0.5		
0, 2	általános művek, vallástörténet	6.3	5.5	10.0	12.4
1	filozófia, pszichológia	3.4	3.7	3.2	3.8
3	társadalomtudományok	7.8	9.5	9.5	10.7
5	természettudományok	18.0	12.4	36.8	31.0
6	alkalmazott tudományok	7.0	5.8	13.2	10.0
7	művészetek	4.0	3.9	3.4	2.7
80	nyelvtudomány	7.0	7.5	5.9	10.1
809	orientalisztika	9.0	9.2	5.2	5.6
82	irodalomtudomány, szépirodalom	26.0	29.9	4.7	4.1
9	földrajz, régészet, történet-tudomány	11.0	12.1	8.1	9.6
		100.0	100.0	100.0	100.0

J U T T A T Á S M Á S K Ö N Y V T Á R A K N A K
(duplumok és fölöspéldányok)

	akadémiai intézeti könyvtáraknak	hálózaton kívüli	összesen
.könyv (kötet)	657	444	1.101
periodika (évfolyam)	908	360	1.268
	1.465	804	2.369

R E S T A U R Á L Á S , K Ö T T E T É S

	a Könyvtár számára		akadémiai szerveknek	
	1969	1970	1969	1970
restaurálás (régí könyv)	58	26	-	-
kötés (modern könyv, periodika)	3.534	4.452	109	70
doboz- és tékakészítés	262	262	-	-
számnnyomás	2.000	300	-	-

F E L D O L G O Z Á S

KÖNYVTÁRI FELTÁRÁS CÉLJÁRA	c i m l e i r á s		o s z t á l y o z á s	
	1969	1970	1969	1970
modern könyv (mű)	10.967	12.589	10.899	11.720
periodika (féle)	144	162	170	218
keleti könyv (mű)	1.100	930	1.100	930
keleti periodika	30	9	-	-
kézirat (db)	11.021	9.236	-	-
régi könyv (mű)	-	1.158	-	-
mikrofilm (mű)	-	1.405	-	-
periodikák retrospektív feldolg. (kötet)	1.882	1.646	-	-
KÖZPONTI CIMJEGYZÉK SZÁMÁRA		<u>1969</u>		<u>1970</u>
periodika-változási jelentés		5.196		4.919

K A T A L Ó G U S É P I T É S

KATALÓGUSCÉDULÁK KÉSZÍTÉSE

	k a t a l ó g u s c é d u l á k sokszorosítása		g é p e l é s e	
	1969	1970	1969	1970
modern könyv	14.421	14.332	14.421	14.332
periodika	-	-	828	810
kézirat	-	-	4.959	5.774
régi könyv	-	500	4.800	
mikrofilm	-	-	500	-

KATALÓGUSCÉDULÁK BESOROLÁSA

	<u>1969</u>	<u>1970</u>
központi könyvkatalógusokba	100.650	101.387
" periodika- "	828	810
kéziratkatalógusba	7.500	2.788
régi könyv katalógusba	4.000	1.999
keleti betűrendes "	3.200	2.726
mikrofilm "	-	-
új beszerzési "	12.255	11.000

N E M Z E T K Ö Z I K I A D V Á N Y C S E R E

CSEREKAPCSOLATOK 1969-ben..... 99 állam 1882 intézményével,
1970-ben..... 92 állam 1779 intézményével.

E U R Ó P A

28 állam, 1258 intézmény

Albánia	1
Anglia	90
Ausztria	42
Belgium	52
Bulgária	6
Csehszlovákia	44
Dánia	17
Finnország	22
Franciaország	109
Görögország	13
Hollandia	26
Irország	4
Izland	3
Jugoszlávia	103
Lengyelország	90
Luxemburg	3
Malta	1
NDK	60
NSzK	128
Norvégia	11
Olaszország	148
Portugália	8
Románia	44
Spanyolország	55
Svájc	39
Svédország	50
Szovjetunió	84
Vatikánállam	5

Á Z S I A

23 állam, 185 intézmény

Afganisztán	2
Burma	1
Ceylon	1
Cyprus	2
Fülöp-szigetek	1
India	37
Indonézia	1
Irak	4
Irán	7
Izrael	6
Japán	78
Jordánia	3
Kína	6
Korea	1
Koreai NDK	5
Libanon	4
Mongólia	2
Pakisztán	3
Singapore	2
Szíria	3

Thaiföld	1
Törökország	13
Vietnami DK	2

A F R I K A

22 állam, 61 intézmény

Algéria	3
Angola	2
Dahomey	1
Délafrikai Unió	8
Egyiptom	11
Elefántcsontpart	1
Etiópia	2
Felső Volta	1
Ghana	4
Guinea	1
Kongó	4
Marokkó	3
Nigéria	2
Malawi	1
Portugal Guinea	1
Rhodesia	2
Szenegal	3
Szudán	1
Tanzánia	2
Tunézia	6
Uganda	1
Zambia	1

A M E R I K A

17 állam, 251 intézmény

Argentina	17
Bolivia	2
Brazília	15
Chile	5
Costa Rica	2
Ecuador	2
Guatemala	1
Guyana	1
Kanada	20
Kolumbia	7
Kuba	10
Mexico	7
Peru	4
Puerto Rico	1
Uruguay	1
USA	149
Venezuela	7

AUSZTRÁLIA, OCEÁNIA

2 állam, 24 intézmény

Ausztrália	21
Új Zéland	3

KIADVÁNYCSERE-FORGALOM

viszonylat	kiadványfajta ^x	küldött		érkezett	
		1969	1970	1969	1970
Szovjetunió	könyv	650	658	3.528	3.258
	periodika	1.519	1.535	775	707
	mikrofilm	61.961	24.937	-	2.684
népi demokratikus országok	könyv	2.261	1.656	2.069	1.936
	periodika	2.765	2.673	883	1.111
	mikrofilm	1.349	1.316	669	3.577
egyéb országok	könyv	1.689	1.060	3.486	3.043
	periodika	4.054	3.855	2.307	2.033
	mikrofilm	2.674	15.791	-	385
ö s s z e s e n	könyv	4.608	3.374	9.083	8.237
	periodika	8.338	8.063	3.965	3.851
	mikrofilm	65.984	42.044	669	6.646

^xkötet, évfolyam
ill. felvétel

A K Ö N Y V T Á R H A S Z N Á L Ó I

(fő)

	<u>1969</u>	<u>1970</u>
beiratkozott olvasók száma		
a Központi Olvasószolgálatban	1.670	1.832
a különgyűjteményekben	1.029	676
	<u>2.699</u>	<u>2.508</u>
közülük akadémikus és levelező tag	73	50

A H A S Z N Á L Ó K M E G O S Z L Á S A

(százalék)

	<u>1969</u>	<u>1970</u>
akadémikus, akadémiai levelező tag	3	2
egyetemi tanár, tudományok doktora,		
kandidátus	17	20
egyetemi oktató (adjunktus, tanársegéd)	7	8
tudományos kutató	27	28
orvos, mérnök, pedagógus	5	5
szerkesztő, lektor, fordító, író, újságíró	4	4
könyvtári kutató	16	13
egyetemi felső évf. hallgató	13	13
egyéb	8	7
	<u>100 %</u>	<u>100 %</u>

S Z O L G Á L T A T Á S I A L K A L M A K

használt dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcsonzés		összesen	
	1969	1970	1969	1970	1969	1970
modern könyv	10.072	12.704	13.703	13.599	23.775	26.303
periodika	6.020	5.711	7.572	8.643 ^x	13.592	14.354
kézirat, régi könyv	2.292	2.251	-	28	2.292	2.279
keleti könyv	2.198	1.923	-	-	2.198	1.923
mikrofilm	290	307	-	-	290	307
	20.872	22.896	21.275	22.270	42.147	45.166

^xfolyóiratkölcsonzés: 319 alkalommal,
reprográfiai és foto-
másolat készítés: 8.324 alkalommal.

Á L L O M Á N Y H A S Z N Á L A T

használt dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcsonzés		összesen	
	1969	1970	1969	1970	1969	1970
modern könyv	30.221	25.299	14.537	13.826	44.758	39.125
periodika	44.701	46.663	7.812	8.904 ^x	52.513	55.567
kézirat, régi könyv	21.738	24.305	-	28	21.738	24.333
keleti könyv	12.073	10.136	-	-	12.073	10.136
mikrofilm	426	509	-	-	426	509
	109.159	106.912	22.349	22.758	131.508	129.670

^xfolyóirat: 580
xerox- és
foto : 8.324

K Ö N Y V T Á R K Ö Z I K Ö L C S Ö N Z É S

	kölsönadás		kölsönvétel	
	1969	1970	1969	1970
belföldi viszonylatban	1.194	1.256	79	85
külföldi viszonylatban	193	209	485	626
	1.387	1.465	564	711

F O T O T E C H N I K A I S Z O L G Á L T A T Á S O K

	1969	1970
rendelések száma	1.755	1.695
felvételek száma		
mikrofilm	330.654	321.532
kisfilm	4.481	5.066
mikrolap	2.530	-
lemez, síkfilm	61	72
ö s s z e s e n	337.726	326.670
másolatok száma		
mikrofilmlap-másolat (lap)	453	-
mikrofilm-másolat (m)	21.030	28.269
fotokópia (db)	15.115	18.092

R E P R O G R Á F I A I S Z O L G Á L T A T Á S O K

	1969	1970
elkészített xerox-másolatok száma	1,071.497	1,586.850

B I B L I O G R Á F I A . D O K U M E N T Á C I Ó

AKADÉMIKUS-BIBLIOGRÁFIA

	<u>1969</u>	<u>1970</u>
feldolgozott és kiegészített új tételek száma	-	7.000
szerkesztett, rendezett, ellenőrzött tételek száma	1.518	9.000

TUDOMÁNSZERVEZÉSI DOKUMENTÁCIÓ

referátumokban feldolgozott tételek száma	437	442
bibliográfiában közzétett " "	1.241	2.706
összes nyilvántartásba vett " "	1.678	2.264
belső munkatársak referáló tevékenysége (szerzői iv)	30	32
külső munkatársak " " (szerzői iv)	48	48,2
referáló tevékenység összterjedelme (szerzői iv)	78	80,2
ebből a Tudományszervezési Tájékoztatóban közzétett referátum (minden fajta)		40,2
bibliográfia		13
belső erőből készült idegen nyelvű anyag		5
A Tudományszervezési Tájékoztató X. évfolyamának összterjedelme (szerzői iv)	64,5	58,2
tudományszervezési gyorstájékoztatás	78,2	62,2
írásbeli tájékoztatások száma (alkalom)	23	31
szóbeli tájékoztatások száma(konzultációs jelleggel)	28	38
összes " "	51	69

A K Ö N Y V T Á R K I A D V Á N Y A I

	<u>1969</u>	<u>1970</u>
"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Kiadványai" sorozatban	2	6
"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Kéz- irattárának Katalógusai" sorozatban	1	-
egyedi kiadványként	1	-
periodikus kiadvány számonként	6	6.

A KIADVÁNYOK RÉSZLETES FELSOROLÁSA

"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának kiadványai"

50. Rózsa, George: Some Considerations of the Role of the Scientific Libraries in the Age of the Scientific and Technical Revolution. Bp., 1970. Akadémiai ny. 25 p.
57. Moravek Endre: Vocabularium abbreviaturarum bibliothecarii. III. Index acronymorum selectorum. Pars 6. Instituta oeconomica. Bp., 1969. Bács-Kiskun m.ny. XIX, 556 p. 29 cm.
58. Szelei László: A Magyar Tudományos Akadémia Levéltára az Akadémiai Könyvtárban. Bp., 1970. Házi sokszorosítás. 60 p. 24 cm. (Német és orosz kivonattal)
59. Sz.Garai Judit - Ujhelyi Gabriella: A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára orosz és szovjet cserekapcsolatainak vázlatos története. Bp., 1970. Házi sokszorosítás. 46 p. (Kétnyelvű, magyar - orosz kiadás)
60. Molnár Imre: Peremlyukkártyás dokumentációs rendszerek létesítése kutatóintézeti könyvtárban. Bp., 1970. Házi sokszorosítás. 134 p. (Angol, német és orosz kivonattal)
61. H.Boros Vilma: Stein Aurél ifjúsága. Hirschler Ignác és Stein Ernő levelezése Stein Aurélról. 1866-1891. Bp., 1970. Házi sokszorosítás. 148 p. (Angol és német kivonattal, német nyelvű forrás-anyag közlésével)

Periodikus kiadvány

TUDOMÁNSZERVEZÉSI TÁJÉKOZTATÓ. A tudományos kutatás tervezésének, igazgatásának és szervezésének nemzetközi irodalma. X. évf. 1-6. sz. Bp., 1970. MTA KESZ Soksz. 958 p. 29 cm.

K Ü F Ö L D I K U T A T Ó K é s L Á T O G A T Ó K

Árvay, A.	író	Románia
Battré, H.	tud. munkatárs	NDK
Baumgart, I.	levéltáros	NDK
Bayerle, G.	turkológus	USA
Beran, J.	tud. kutató	Csehszlovákia
Borbáth, K.	kutató	Románia
Branch, M.A.	egyet. tanár	Anglia
Csajpek, J.	docens	Csehszlovákia
Csáky M.	tanársegéd	Ausztria
Csuparova, J.	kutató	Bulgária
Dahm, E.	kutató	NDK
Dámosy, G.-né	építészmérnök	NSzK
Drimba, T.	tud. kutató	Románia
Duka-Zolyomi, N.	történész	Csehszlovákia
Galla, V.J.	tud. kutató	Szovjetunió
Girizd, I.	kutató	Jugoszlávia
Gosiorovska, S.	egyet. hallgató	Csehszlovákia
Grucinski, U.St.	orientalista	Lengyelország
Hayer, G.	kutató	Ausztria
Hillig, J.	kutató	Franciaország
Jeute, G.	raktárvezető	NDK
Juck, L.	tud. kutató	Csehszlovákia
Kacanski, A.	kutató	Jugoszlávia
Kolozsi, J.	egyet. hallgató	Csehszlovákia
Kuznyecov, F.Ty.	igazgatóh.	Szovjetunió
Laitko, H.	kutató	NDK
Lyczanski, A.	történész	Lengyelország
Maira, M.	könyvtáros	Olaszország
Marosi, I.	újságíró	Románia
Marsina, R.	tud. kutató	Csehszlovákia
Migon, A.	kutató	Lengyelország
Migon, K.	kutató	Lengyelország
Mirnic, J.	történész	Jugoszlávia
Mlynek, K.	kutató	NDK
Muszlim-oglu, Tofik Iszlamov	kutató	Szovjetunió
Nicolescu, D.	igazgatóh.	Románia
Peic, M.	főisk. tanár	Jugoszlávia
Penavin, O.	kutató	Jugoszlávia
Révész B.	kutató	Csehszlovákia
Sherwod, P.A.	kutató	Anglia
Skladana, J.	kutató	Csehszlovákia
Spunar, P.	kutató	Csehszlovákia
Szeberényiová, J.	kutató	Csehszlovákia
Szlovák, J.	tanító	Csehszlovákia
Szollár, D.	kutató	Jugoszlávia
Urban, J.	kutató	Jugoszlávia
Vajda, J.	főisk. tanár	Jugoszlávia
Vyvilalova, J.	tud. kutató	Csehszlovákia
Wagner, W.	kutató	NSzK
Welter, A.	kutató	Csehszlovákia
Zybritova, G.	könyvtáros	Csehszlovákia

A Z A K A D É M I A I K Ö N Y V T Á R I H Á L Ó Z A T

	<u>1969</u>	<u>1970</u>
Az akadémiai intézeti könyvtárak száma:	45	46
Az állomány nagysága szerint:		
50.000 könyvtári egységen felüli	4	4
10.000 " " "	17	20
5.000 " " "	9	9
1.000 " " "	14	12
1.000 " " aluli	1	1
	<u>45</u>	<u>46</u>

Személyi ellátottság

főfoglalkozású könyvtáros	83	85
mellék- és részfoglalkozású könyvtáros	12	21
	<u>95</u>	<u>106</u>

Könyvtárosok iskolai végzettsége

egyetemi (főiskolai) végzettség	45	54
középiskolai végzettség	44	46
általános (elemi) iskolai végzettség	6	6
	<u>95</u>	<u>106</u>

Állomány, gyarapodás (feldolgozott egység)

dokumentum- fajta	állomány 1969.XII.31.	gyarapodás	állomány 1970.XII.31.
könyv	506.462	21.962	528.424
periodika	179.323	11.154	190.477
egyéb	149.436	95.605	245.041
	<u>835.221</u>	<u>128.721</u>	<u>963.942</u>

	<u>1969</u>	<u>1970</u>
Állománygyarapításra felhasznált összeg	9,809.531	11,775.012
könyvtárankénti átlagösszeg	217.990	255.978
kölcsönzött dokumentumok száma	147.220	125.220